

PAŃSTWOWA INSPEKCJA SANITARNA

PAŃSTWOWY POWIATOWY INSPEKTOR SANITARNY W HRUBIESZOWIE

INFORMACJA

**O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO POWIATU
HRUBIESZOWSKIEGO w 2023 ROKU**

Hrubieszów

Marzec 2024 r.

SPIS TREŚCI:

- str. 3 **Zadania i zakres działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej.**
- str. 5 **Sytuacja epidemiologiczna w rejonie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w 2023 roku.**
- str. 12 **Stan sanitarny podmiotów leczniczych znajdujących się na terenie powiatu hrubieszowskiego.**
- str. 20 **Informacja Oddziału Laboratoryjnego PSSE Hrubieszów dot. oceny stanu sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za 2023 rok.**
- str. 23 **Ocena stanu sanitarnego obiektów żywieniowo-żywnościowych powiatu hrubieszowskiego za 2023 rok.**
- str. 34 **Stan zaopatrzenia w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi i nadzór nad jej jakością w 2023 r.**
- str. 46 **Stan sanitarno-higieniczny obiektów użyteczności publicznej.**
- str. 54 **Ocena stanu sanitarnego powiatu hrubieszowskiego za rok 2023 w ramach działalności zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.**
- str. 63 **Ocena stanu sanitarnego powiatu hrubieszowskiego w zakresie higieny pracy za 2023 rok.**
- str. 66 **Ocena stanu sanitarnego powiatu w 2023 r. w zakresie ograniczenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzanych przez środki zastępcze, nowe substancje, prekursorzy narkotyków kat. 2 i 3, substancje chemiczne, ich mieszaniny, produkty biobójcze, detergenty**
- str. 67 **Ocena stanu sanitarno – technicznego placówek oświatowo-wychowawczych.**
- str. 76 **Sprawozdanie z działalności Stanowiska Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia.**
- str. 82 **Podsumowanie.**

ZADANIA I ZAKRES DZIAŁANIA PAŃSTWOWEJ INSPEKCJI SANITARNEJ

Zgodnie z Ustawą o Państwowej Inspekcji Sanitarnej dnia 14 marca 1985 r. (tj. Dz. U. z 2023 r. poz. 338 z późn. zm.) Państwowa Inspekcja Sanitarna jest powołana do realizacji zadań z zakresu zdrowia publicznego, w szczególności poprzez sprawowanie nadzoru nad warunkami:

- 1) higieny środowiska,
- 2) higieny pracy w zakładach pracy,
- 3) higieny radiacyjnej,
- 4) higieny procesów nauczania i wychowania,
- 5) higieny wypoczynku i rekreacji,
- 6) zdrowotnymi żywności i żywienia,
- 7) higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne — w celu ochrony zdrowia ludzkiego przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych, zapobiegania powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych.

Wykonywanie zadań polega na sprawowaniu zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego oraz prowadzeniu działalności zapobiegawczej i przeciwepidemicznej w zakresie chorób zakaźnych i innych chorób powodowanych warunkami środowiska, a także na prowadzeniu działalności oświatowo-zdrowotnej.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie, realizując cele i zadania określone w Planie Zasadniczych Przedsięwzięć na 2023 r., opracowanym zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego, uzgodnionym i zatwierdzonym przez Lubelskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego, wykonał min.:

- 1026 kontroli w zakresie: higieny komunalnej, żywności i żywienia, higieny pracy, higieny dzieci i młodzieży, epidemiologii, zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, wizytacji w zakresie działań oświaty zdrowotnej i promocji,
- przeprowadzono 724 wywiadów epidemiologicznych,
- wydał 357 decyzji merytorycznych, 234 decyzji płatniczych, 31 postanowienia,
- nałożył 73 mandatów karnych,
- wykonał badań ogółem 4113,
- pobrał 381 próbek do badania,
- wykonał 7199 oznaczeń fizycznych, 10824 mikrobiologicznych,
- z zakresu zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wykonał:

31 kontroli, wydał ogółem 98 opinii i uzgodnień.

Prowadzono analizy i opracowania epidemiologiczne, statystyczne i sprawozdawczość.

Działaniami oświatowymi w zakresie promocji zdrowia objęto szacunkowo ok. 7383 osób.

Czynności kontrolne i badania laboratoryjne przeprowadzane są zgodnie z normami:

- PN-EN ISO/IEC 17020:2012 „Ogólne kryteria działania różnych rodzajów jednostek inspekcyjnych”, stosując procedury i dokumentację kontrolną określoną zarządzeniami Głównego Inspektora Sanitarnego (kontrole przedsiębiorców odbywają się w trybie określonym w *Ustawie z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej*),
- PN-EN ISO/IEC 17025:2018-02 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”; kompetencje laboratorium stacji potwierdzone akredytacją Polskiego Centrum Akredytacji w 2010 r. (zakres działania laboratorium w ramach nadzoru określa *Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. w sprawie wykazu stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru*).

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W REJONIE DZIAŁANIA PAŃSTWOWEGO POWIATOWEGO INSPEKTORA SANITARNEGO W HRUBIESZOWIE W 2023 ROKU

Sytuacja epidemiologiczna w rejonie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie prowadzona jest w oparciu o zarejestrowane zgłoszenia zachorowań na choroby zakaźne i zakażenia.

Dane epidemiologiczne dotyczące występowania chorób zakaźnych w powiecie hrubieszowskim w 2023 roku w zestawieniu z rokiem poprzednim przedstawione poniżej w formie opisowej oraz tabelarycznej.

Zachorowania na grypę

W 2023 r. badaniem molekularnym potwierdzono 4 przypadki grypy, w tym 2 przypadki u dzieci do 14 roku życia. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 0,67. Zarejestrowano również 51 przypadków zachorowań na grypę potwierdzoną dodatnim wynikiem szybkiego testu antygenowego. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 8,59.

W 2022 r. potwierdzono laboratoryjnie (test PCR) 20 przypadków zachorowań na grypę, w tym 16 u dzieci do lat 14. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 3,32.

W ramach nadzoru nad grypą opartego na systemie Sentinel nawiązana jest współpraca z lekarzem POZ w Hrubieszowie. W 2023 r. od pacjentów objawowych pozyskano 6 próbek materiału klinicznego do badań wirusologicznych. Wyniki badań nie potwierdziły zakażenia wirusem grypy.

Zakażenia SARS-CoV-2/zachorowania na COVID-19

W 2023 r. w powiecie hrubieszowskim zarejestrowano 578 przypadków zachorowań wywołanych wirusem SARS CoV-2 (wszystkie przypadki potwierdzone) – współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 97,39. Najwięcej zachorowań wystąpiło w marcu i grudniu. W 94 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, co stanowi 16,26% wszystkich zachorowań.

Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 zmarły 3 osoby – śmiertelność wyniosła 0,5%.

W 2022 r. zarejestrowano 2583 przypadki zachorowań wywołanych wirusem SARS CoV-2 – współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 429,22. Najwięcej zachorowań wystąpiło w styczniu i lutym. W 308 przypadkach osoby wymagały hospitalizacji, co stanowi 11,92%.

Z powodu zakażenia SARS-CoV-2 zmarło 31 osób – śmiertelność wyniosła 1,2%.

W 2023 r. zarejestrowano 3 ogniska instytucjonalne wywołane SARS-CoV-2, wszystkie ogniska wystąpiły w Szpitalu Powiatowym SPZOZ Hrubieszów – Oddział Wewnętrzny I.

W 2022 r. zarejestrowano 23 ogniska instytucjonalne wywołane SARS-CoV-2.

Ogniska odnotowano w:

- szkołach - 7 ognisk,
- szpitalu - 11 ognisk,
- jednostce organizacyjnej MSWiA - Placówka Straży Granicznej w Hrubieszowie - 1 ognisko,
- zakładzie karnym - 1 ognisko,
- zakładach pracy - 3 ogniska.

Choroby przenoszone przez kleszcze: Borelioza z Lyme, Neuroborelioza, Kleszczowe Zapalenie Mózgu (KZM),

- **Borelioza z Lyme**

W 2023 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 24 przypadki zachorowań na boreliozę z Lyme. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 4,04. Hospitalizowano 1 osobę.

W 2022 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 23 przypadki zachorowań na boreliozę z Lyme. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 3,82. Brak osób poddanych hospitalizacji.

- **Neuroborelioza, Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM)**

W 2023 r. i 2022 r. nie zarejestrowano zachorowań na Neuroboreliozę i Kleszczowe zapalenie mózgu (KZM).

Zakażenia HIV, zachorowania na AIDS

W 2023 r. nie zarejestrowano zakażeń HIV, nie odnotowano przypadków AIDS.

W 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek zakażenia HIV – osoba hospitalizowana. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17. Nie odnotowano przypadków AIDS.

Choroby przenoszone drogą płciową

W 2023 r. zarejestrowano 1 zachorowanie na rzeżączkę. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców - 0,17. Odnotowano również 2 przypadki zachorowania na choroby przenoszone drogą płciową wywołane przez Chlamydie. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,37. Brak osób poddanych hospitalizacji.

W 2022 r. nie zarejestrowano chorób przenoszonych drogą płciową.

Inwazyjna choroba meningokokowa (ICM)

W 2023 r. i 2022 r. nie zarejestrowano inwazyjnej choroby meningokokowej oraz choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W 2022 r. odnotowano 1 zachorowanie na chorobę pneumokokową. Badanie molekularne płynu mózgowo-rdzeniowego potwierdziło zapalenie opon mózgowo – rdzeniowych wywołane przez *Streptococcus pneumoniae*. Współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17.

W 2023 r. zarejestrowano 170 zachorowań na ospę wietrzną, natomiast w 2022 r. odnotowano 124 zachorowań na ospę wietrzną.

W 2023 r. nie odnotowano zachorowań na świnkę, zaś w 2022 r. zarejestrowano 1 przypadek możliwy zachorowania na świnkę.

W 2023 r. zarejestrowano 6 przypadków możliwych zachorowań na płonicę, natomiast w 2022 r. odnotowano 5 przypadków możliwych zachorowań na płonicę.

W 2023 roku, podobnie jak w roku 2022 w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano zachorowań na różyczkę, krztusiec i odrę.

Wirusowe zapalenie wątroby typu B, typu C i typu A

- **Wirusowe zapalenie wątroby typu B**

W 2023 roku w powiecie hrubieszowskim odnotowano 1 przypadek zachorowania na WZW typu B. Osoba zakażona nie była hospitalizowana.

W 2022 roku odnotowano 2 zachorowania na WZW typu B – jedna osoba hospitalizowana.

Wszystkie zachorowania wykazane w 2023 r. i 2022 r. spełniały kryteria określone w definicji przypadku bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu B.

W 2023 r. współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,17, natomiast w 2022 roku – 0,33.

- **Wirusowe zapalenie wątroby typu C**

W 2023 roku w powiecie hrubieszowskim odnotowano łącznie 4 przypadki zachorowania na WZW typu C. Osoby zakażone nie były hospitalizowane.

W 2022 roku odnotowano 4 zachorowania na WZW typu C – jedna osoba hospitalizowana.

Wszystkie zachorowania wykazane w 2023 r. i 2022 r. spełniały kryteria określone w definicji przypadku bliżej nieokreślonego wirusowego zapalenia wątroby typu C.

W 2023 r. współczynnik zapadalności na 10 tys. mieszkańców wyniósł 0,67, natomiast w 2022 roku – 0,66.

- **Wirusowe zapalenie wątroby typu A**

W 2023 roku i 2022 r. w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano zachorowań na WZW typu A.

Ogniska zatruć pokarmowych/zakażeń jelitowych

W 2023 r. odnotowano ogółem 3 ogniska zatruć pokarmowych/zakażeń jelitowych.

Wystąpiło 1 ognisko domowe, w którym czynnikiem etiologicznym była *Salmonella* Enteritidis. Produktem żywnościowym mogącym mieć związek przyczynowy z chorobą były pulpety z mięsa drobiowego. Wskutek zakażenia w ognisku zachorowały 2 osoby, w tym 1 dziecko do lat 14-tu.

W pozostałych 2 przypadkach czynnikiem etiologicznym było zakażenie *Clostridioides difficile*. Ogniska wystąpiły w placówkach leczenia zamkniętego. Wskutek zakażenia w ogniskach zachorowały 4 osoby dorosłe.

W 2022 r. odnotowano 2 ogniska zatruć pokarmowych/zakażeń jelitowych, w których czynnikiem etiologicznym było zakażenie *Clostridioides difficile*. Ogniska wystąpiły w placówce leczenia zamkniętego.

Wskutek zakażenia w ogniskach zachorowało 5 osób dorosłych.

Wybrane choroby zakaźne przewodu pokarmowego:

Salmonelozy

W 2023 r. zgłoszono 9 przypadków salmonelozy, gdzie współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 1,52. Czynnikiem etiologicznym zachorowań były pałeczki typu:

- *Salmonella* Enteritidis – w 7 przypadkach,
- *Salmonella* Derby – w 1 przypadku,
- *Salmonella* Infantis - w 1 przypadku.

W 2022 r. zgłoszono 5 zachorowań na salmonelozę (współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 0,83). We wszystkich przypadkach czynnikiem etiologicznym były pałeczki typu *Salmonella* Enteritidis.

Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: – wywołane jadem kiełbasianym (botulizm)

W 2023 r. i 2022 r. nie odnotowano przypadków zatrucia jadem kiełbasianym.

Inne bakteryjne zakażenia jelitowe:

– zakażenia wywołane przez **Clostridium difficile**

W 2023 r. zarejestrowano 25 przypadków, w tym 23 osoby hospitalizowane. Wszystkie przypadki wykazane jako potwierdzone. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wyniósł 4,21.

W 2022 r. zgłoszono 26 przypadków, w tym 25 osób hospitalizowanych. Wszystkie przypadki wykazane jako potwierdzone. Współczynnik zapadalności na 10 tys. ludności wynosił 4,32.

- zakażenia wywołane przez **Campylobacter**:

W 2023 r. i 2022 r. nie odnotowano przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez **Campylobacter**.

Wirusowe zakażenia jelitowe

W 2023 r. odnotowano:

- 14 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez **rotawirusy**, w tym 3 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 2,36 na 10 tys. ludności),
- 19 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez **adenowirusy**, w tym 9 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 3,20 na 100 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowego wywołanego przez **norowirusy** (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowe nieokreślone (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności).

W 2022 r. odnotowano:

- 49 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez **rotawirusy**, w tym 16 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 8,14 na 10 tys. ludności),
- 31 przypadków zakażeń jelitowych wywołanych przez **adenowirusy**, w tym 12 u dzieci do lat 2 (wsp. zapadalności 5,15 na 10 tys. ludności),
- 1 przypadek zakażenia jelitowego wywołanego przez **norowirusy** u dziecka do lat 2 (wsp. zapadalności 0,17 na 10 tys. ludności),
- 2 przypadki zakażeń jelitowych nieokreślonych (wsp. zapadalności 0,33 na 10 tys. ludności).

Gruźlica

W 2023 r. zarejestrowano 11 przypadków zachorowań osób dorosłych na gruźlicę płuc, w tym 8 osób prątkujących i 3 nie prątkujące (wsp. zapadalności 1,85 na 10 tys. ludności).

W 2022 r. zarejestrowano 14 przypadków zachorowań osób dorosłych na gruźlicę płuc, w tym 7 chorych prątkujących i 7 osób nie prątkujących (wsp. zapadalności 2,33 na 10 tys. ludności).

Nie było zachorowań w grupie wiekowej dzieci i młodzieży do 18 roku życia.

Nie występowały zachorowania w ogniskach.

Styczność i narażenie na wściekliznę/potrzeba szczepień

W 2023 do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 11 osób.

W 2022 r. do szczepień p/wściekliznie zakwalifikowano 14 osób.

W 2023 r. i 2022 r. nie odnotowano przypadków wścieklizny u zwierząt.

Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14-tu

W 2023 r. i 2022 r. nie zarejestrowano zachorowań przebiegających z porażeniami wiotkimi u dzieci do 14 roku życia. Stale monitorowana jest sytuacja zachorowań przebiegających z ostrymi porażeniami wiotkimi u dzieci do 14 roku życia – na bieżąco sporządzane są tygodniowe meldunki o aktualnej sytuacji epidemiologicznej.

Choroby rzadkie (występujące sporadycznie, np. malaria, choroba Creutzfeldta-Jacoba, gorączka denga, inne zarejestrowane w danym powiecie)

W 2023 r. i 2022 r. w powiecie hrubieszowskim nie odnotowano chorób rzadkich.

Wnioski

W 2023 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego zarejestrowano ogółem 951 przypadków zachorowań na choroby zakaźne, hospitalizowano 190 osób.

W analizowanym okresie sprawozdawczym w związku z prowadzonym dochodzeniem epidemiologicznym przeprowadzono 724 wywiady, które w większości dotyczyły osób zakażonych wirusem SARS-CoV-2.

W porównaniu do poprzedniego roku odnotowano wzrost zachorowań na ospę wietrzną i salmonellozę oraz choroby przenoszone drogą płciową, które nie wystąpiły w roku 2022.

W porównaniu do ubiegłego roku odnotowano spadek zachorowań na COVID-19, grypę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez rotawirusy i adenowirusy, odnotowano także mniej zachorowań na gruźlicę oraz zmniejszyła się liczba osób zakwalifikowanych do szczepień przeciwko wściekliźnie.

Nie odnotowano zachorowań na neuroboreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu (KZM), WZW typu A, zachorowań na AIDS, inwazyjną chorobę meningokokową (ICHM) chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae*, bakteryjne zatrucia pokarmowe wywołane jadem kiełbasianym, zakażeń jelitowych wywołanych przez *Campylobacter*, różyczkę, krztusiec, odrę, ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14-tu oraz choroby rzadkie.

Na podobnym poziomie utrzymywały się zachorowania na boreliozę, płonicę, WZW typu B i C, bakteryjne zakażenia jelitowe wywołane przez *Clostridium difficile* oraz wirusowe zakażenia jelitowe wywołane przez norowirusy i nieokreślone.

W celu podniesienia bezpieczeństwa zdrowia mieszkańców powiatu hrubieszowskiego prowadzono działania związane z monitorowaniem zachorowań na choroby zakaźne, wdrażano działania przeciwepidemiczne.

Przy współpracy z pionem Oświaty Zdrowotnej prowadzono działania oświatowe w zakresie zdrowego stylu życia, odżywiania, aktywności fizycznej oraz promowano szczepienia ochronne zalecane i zgodne z Programem Szczepień Ochronnych.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW LECZNICZYCH ZNAJDUJĄCYCH SIĘ NA TERENIE POWIATU HRUBIESZOWSKIEGO

1. Działalność kontrolna i postępowanie administracyjne

Według ewidencji na dzień 31 grudnia 2023 r. na terenie powiatu hrubieszowskiego, ogółem funkcjonowało **115 podmiotów leczniczych**, w tym:

- **wykonujących stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne - 4**
 - 1 szpital,
 - 3 zakłady opiekuńczo-lecznicze,

Na terenie działania PSSE nie ma szpitali jednodniowych i szpitali uzdrowiskowych, zakładów pielęgnacyjno-opiekuńczych, sanatoriów, hospicjów, zakładów rehabilitacji leczniczej oraz innych stacjonarnych i całodobowych podmiotów leczniczych.

- **wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne - 44**

- 28 przychodni, ośrodków zdrowia, poradni, ambulatoriów z izbą chorych,
- 2 zakłady badań diagnostycznych i medycznych laboratoriów diagnostycznych,
- 2 zakłady rehabilitacji leczniczej,
- 12 innych ambulatoriów wykonujących świadczenia zdrowotne.

- **praktyki zawodowe indywidualne i grupowe prowadzące działalność leczniczą – 67**

- 6 indywidualnych praktyk lekarskich,
- 21 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów,
- 29 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich,
- 7 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów
- 2 indywidualne praktyki pielęgniarek,
- 2 inne.

W 2023r. przybyło 7 placówek medycznych, zdjęto z ewidencji 4 nadzorowane obiekty.

W 2023 r. w ramach prowadzonego nadzoru wykonano ogółem 135 kontroli sanitarnych, w tym: 6 tematycznych, 1 interwencyjną, 6 sprawdzających.

Wydano 21 decyzji administracyjnych.

2. Sytuacja epidemiologiczna w podmiotach leczniczych funkcjonujących na terenie powiatu hrubieszowskiego

W 2023 r. podmioty lecznicze działające na terenie powiatu hrubieszowskiego zgłosiły do Państwowej Inspekcji Sanitarnej 4 ogniska epidemiczne, w tym 3 ogniska wywołane wirusem SARS-CoV-2.

Ogniska szpitalne zarejestrowane w podmiotach leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych, w rozbiciu na biologiczny czynnik chorobotwórczy

Czynnik etiologiczny	Liczba ognisk w 2023 r.
SARS-CoV-2	3
Clostridioides difficile	1

W oddziałach szpitalnych, w których wystąpiły ogniska epidemiczne, pracownicy Pionu Epidemiologii przeprowadzili 1 kontrolę. Nie wydano decyzji administracyjnych.

3. Lecznictwo zamknięte

Rok	Liczba szpitali (stan na koniec roku)	Ogólna liczba skontrolowanych szpitali	Szpitale w złym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym	Szpitale w złym stanie higieniczno-sanitarnym	Szpitale w złym stanie technicznym
2023 r.	1	1	0	0	1

3.1. Stan sanitarno-techniczny szpitali na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2023 roku

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego skontrolowano w 2023 r. 1 szpital oraz 2 Zakłady Opiekuńczo - Lecznicze. Kontrole przeprowadzono w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

W Szpitalu Powiatowym przeprowadzono 10 kontroli, w tym 1 kontrola sprawdzająca i 3 kontrole tematyczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli bieżących nieprawidłowości stwierdzono w Oddziale Dziecięcym – brak pokoju przygotowawczego pielęgniarstwa. Na stwierdzone nieprawidłowości wydano decyzję administracyjną. Zalecenie zostało wykonane w roku sprawozdawczym.

Kontrole tematyczne przeprowadzono w zakresie dotyczącym:

- wystąpienia ogniska epidemicznego o etiologii *Clostridioides difficile*, w Oddziale Wewnętrznym I SPZOZ Hrubieszów,

- zmiany terminu wykonania obowiązków w związku z prowadzonym postępowaniem administracyjnym Decyzja Nr 9012.1.13.2018, z dnia 13.06.2018 r. w Oddziale Rehabilitacji,
- skażenia wody ciepłej bakterią Legionella sp. w Oddziale Wewnętrznym II (kontrola wspólna z HK).

W związku z ukończeniem w latach ubiegłych projektu pt. „Modernizacja i Przebudowa Oddziałów Szpitala Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie” oraz projektu „Przebudowa Oddziału Anestezjologii i Intensywnej Terapii Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie” w większości oddziałów szpitalnych przeprowadzona została gruntowna modernizacja w ramach której oddziały zostały dostosowane do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 402 z późn. zm.).

W miarę posiadanych środków finansowych prowadzona jest modernizacja Oddziału Rehabilitacji i Izby Przyjęć. Ukończono prace remontowe w pomieszczeniach Laboratorium Analitycznego.

W dalszym ciągu w Samodzielnym Publicznym Zespole Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, są 3 oddziały w trakcie dostosowania do wymagań wyżej wymienionego Rozporządzenia. Oddziały, które nie są jeszcze dostosowane to: Oddział Rehabilitacji, Oddział Wewnętrzny II i Oddział Leczenia Uzależnień.

W 2023 roku skontrolowano 2 Zakłady Opiekuńczo – Lecznicze. Przeprowadzono 5 kontroli, w tym 1 kontrola sprawdzająca, 1 kontrola tematyczna i 1 kontrola interwencyjna. W wyniku przeprowadzonych kontroli bieżących nieprawidłowości stwierdzono w Zakładzie Opiekuńczo - Leczniczym Oddział w Turkowicach RESTITUTIO, Agnieszka Podolska-Zarosa Sp. komandytowa w Zamościu. Nieprawidłowości dotyczyły niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego ścian, podłóg oraz powierzchni sprzętów w gabinecie zabiegowym i pomieszczeniach porządkowych. Na stwierdzone nieprawidłowości wydano decyzję administracyjną.

W wyżej wymienionym zakładzie przeprowadzono, także kontrolę interwencyjną, która dotyczyła złego stanu sanitarnego pomieszczeń sanitarno – higienicznych oraz obecności gryzoni i insektów w salach pacjentów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono nieprawidłowości sanitarno – techniczne oraz obecność insektów, na stwierdzone

nieprawidłowości wydano decyzję nakazową. Zalecono także zwiększenie częstotliwości deratyzacji pomieszczeń i otoczenia.

3.2. Ocena podmiotów leczniczych w zakresie dezynfekcji i sterylizacji

➤ Dezynfekcja

Procesy dezynfekcji prowadzone są prawidłowo, zgodnie z opracowanymi procedurami wewnętrznymi. Dobór preparatów dezynfekcyjnych dostosowany właściwie pod względem przeznaczenia, spektrum i czasu działania.

Narzędzia bezpośrednio po użyciu poddawane są dezynfekcji wstępnej w wydzielonych pojemnikach prawidłowo oznakowanych. Pojemniki właściwie dobrane do wielkości wsadu, narzędzia w pełnym zanurzeniu.

Roztwory środków dezynfekcyjnych sporządzane zgodnie z zaleceniami producenta. Osoby sporządzające roztwory środków dezynfekcyjnych stosuje środki ochrony osobistej: fartuch, okulary, maseczka i rękawice. Preparaty są przechowywane w oryginalnych opakowaniach w zamykanych szafkach, zabezpieczone przed dostępem osób postronnych.

W większości podmiotów leczniczych mycie i dezynfekcja narzędzi wykonywana jest przy użyciu myjek ultradźwiękowych.

W Szpitalu i Przychodni Rejonowej dezynfekcja wstępna sprzętu wielorazowego użycia wykonywana jest w poszczególnych oddziałach i gabinetach zabiegowych. W dalszej kolejności sprzęt transportowany jest w wydzielonych pojemnikach do Centralnej Sterylizatorni, gdzie przed dezynfekcją właściwą w myjni – dezynfektorze narzędzia są przeglądane pod względem jakościowym, oczyszczane pod bieżącą wodą oraz przy użyciu myjni parowej i pistoletu na sprężone powietrze i wodę.

Praktyki zawodowe prowadzące działalność leczniczą, w których używany jest sprzęt wielorazowego użycia mycie i dezynfekcję sprzętu wykonują najczęściej w gabinetach. Wydzielona jest strefa skażona – blat roboczy z wanienką dezynfekcyjną, przy zlewie, w której odbywa się dezynfekcja i mycie sprzętu. Oprócz zlewu w pomieszczeniach znajduje się wydzielone stanowisko do mycia i dezynfekcji rąk wyposażone kompletnie: w umywalkę z bieżącą ciepłą i zimną wodą, dozowniki z preparatem do dezynfekcji rąk i płynnym mydłem, podajnik na ręczniki jednorazowego użycia oraz pojemnik na zużyte ręczniki.

➤ Sterylizacja

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie znajduje się 35 autoklawów. Urządzenia sprawne, dopuszczone do eksploatacji, posiadają aktualne przeglądy techniczne. Okresowa kontrola sprawności technicznej autoklawów przeprowadzana zgodnie z harmonogramem nie rzadziej niż raz w roku.

Sterylizacja narzędzi medycznych wielokrotnego użytku odbywa się w Centralnej Sterylizatorni w Szpitalu Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie oraz w gabinetach praktyk zawodowych, w których wydzielone są stanowiska sterylizacji gabinetowej. W miarę możliwości lokalowych, wyodrębnione są osobne pomieszczenia na potrzeby przeprowadzania procesów dekontaminacji narzędzi.

Nieprawidłowości w zakresie procesów sterylizacji nie stwierdzono. Zapewniony jest ciąg technologiczny (od strefy skażonej do strefy sterylnej) – strefa ze sprzętem medycznym skażonym, w której odbywa się dezynfekcja i mycie maszynowe lub ręczne, strefa czysta w której dokonuje się przeglądu czystego i wysuszonego sprzętu, kompletuje w zestawy i pakuje w rękawy lub w koperty papierowo-foliowe, strefa sterylna, w której sterylne pakiety wyjmowane są z autoklawu i przekładane do miejsca przechowywania.

Centralna Sterylizatornia spełnia wymogi *Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26.03.2019 r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą*.

Centralna Sterylizatornia świadczy usługi na rzecz jednostek organizacyjnych szpitala oraz dla odbiorców zewnętrznych na podstawie zawartych umów.

Nie wykonuje się sterylizacji przy użyciu tlenku etylenu.

4. Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne

Na terenie powiatu hrubieszowskiego pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w roku sprawozdawczym znajdowały się ogółem 44 podmioty lecznicze, w których udzielane były ambulatoryjne świadczenia zdrowotne (przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecznice, zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz inne ambulatoria wykonujące świadczenia zdrowotne).

Placówki lecznictwa otwartego funkcjonujące na nadzorowanym terenie w większości spełniają wymogi Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019 r. w sprawie

szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą.

W 2023 r. skontrolowano 39 obiektów lecznictwa otwartego w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne.

Wydano 4 decyzje administracyjne. Nieprawidłowości dotyczyły złego stanu sanitarno - technicznego ścian, powierzchni stolarki drzwiowej i wyposażenia pomieszczeń.

W przypadku 3 decyzji, zalecenia zostały wykonane w roku sprawozdawczym.

➤ **Kontrole w punktach szczepień**

Pod nadzorem Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie jest 19 punktów szczepień.

W 2023 r. przeprowadzono ogółem 34 kontrole, w tym 2 tematyczne - jedna związana z wystąpieniem Niepożądanych Odczynów Poszczepiennych, druga dotycząca przerywania łańcucha chłodniczego w urządzeniu chłodniczym przeznaczonym do przechowywania preparatów szczepionkowych w nadzorowanym punkcie szczepień.

Kontrole przeprowadzono w zakresie organizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych. W trakcie kontroli sprawdzano m.in.: wyposażenie gabinetu zabiegowego i lekarskiego, stan techniczny pomieszczeń i wyposażenia, procedury i instrukcje dotyczące szczepień ochronnych, sposób przechowywania preparatów szczepionkowych, przychód i rozchód preparatów szczepionkowych, czy wydzielona jest chłodziarka na preparaty szczepionkowe, w jakim stanie technicznym się znajduje, czy jest odpowiednio zabezpieczona przed dostępem osób trzecich, sposób monitorowania temperatury wewnątrz chłodziarki, czy sprzęt do pomiaru temperatury jest sprawdzany, rejestr temperatur w urządzeniu chłodniczym, sprawdzano karty uodpornienia dzieci i młodzieży do 19 roku życia, rejestr niepożądanych odczynów poszczepiennych, rejestr dzieci wypisanych z podmiotu kontrolowanego oraz rejestr dzieci przybyłych do podmiotu kontrolowanego, rejestr osób uchylających się.

W 3 Podmiotach Leczniczych podczas kontroli stwierdzono niewielkie i krótkotrwałe przekroczenia zalecanego zakresu temperatur podczas przechowywania preparatów szczepionkowych tzn. temperatury od +2°C do +8°C. Zalecono w trybie pilnym dokonanie korekty ustawień urządzenia chłodniczego tak, aby przez cały czas zapewnić prawidłowe warunki do przechowywania preparatów szczepionkowych.

5. Działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W 2023 r. roku na terenie powiatu hrubieszowskiego funkcjonowało 39 praktyk zawodowych indywidualnych i grupowych prowadzących działalność leczniczą (oprócz praktyki stomatologicznej).

Skontrolowano 16 obiektów w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w ramach sprawowanego nadzoru nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne. Skontrolowane obiekty w dobrym stanie higieniczno-sanitarnym i technicznym.

Nieprawidłowości nie stwierdzono, decyzji administracyjnych nie wydano.

5.1. Działalność lecznicza wykonywana przez praktykę stomatologiczną

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w roku sprawozdawczym funkcjonowało 28 gabinetów stomatologicznych. Skontrolowano 22 gabinety. Podczas kontroli sprawdzano stan sanitarno - techniczny pomieszczeń, urządzeń, aparatury i sprzętu będącego na wyposażeniu, czystość bieżącą, procesy dekontaminacji, postępowanie z odpadami medycznymi oraz w zakresie opracowania i stosowania procedur medycznych w celu zapobiegania zakażeniom i chorobom zakaźnym związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych.

W bieżącym roku podczas czynności kontrolnych stwierdzono nieprawidłowości w jednym gabinecie stomatologicznym. W związku ze stwierdzeniem niewłaściwego stanu sanitarno – technicznego sprzętu, ścian i sufitów w pomieszczeniach wchodzących w skład praktyki, wydano decyzję administracyjną. Zalecenia zostały zrealizowane w roku sprawozdawczym.

We wszystkich skontrolowanych placówkach medycznych opracowane są i wdrożone procedury postępowania w zakresie mycia, dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego wielokrotnego użycia w oparciu o „Ogólne Wytyczne dla wszystkich podmiotów wykonujących procesy dekontaminacji, w tym sterylizacji wyrobów medycznych i innych przedmiotów wielorazowego użytku wykorzystywanych przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych oraz innych czynności, podczas których może dojść do przeniesienia choroby zakaźnej lub zakażenia” z 2017 r.

6. Podsumowanie / wnioski

Stan sanitarno-techniczny podmiotów leczniczych w powiecie hrubieszowskim sukcesywnie ulega poprawie w wyniku prowadzonych prac remontowych i modernizacji obiektów. Na bieżąco placówki wyposażane są w nowe urządzenia i sprzęty, które wpływają na zachowanie wyższego stopnia aseptyczności.

W wyniku kontroli przeprowadzonych w zakresie nadzoru epidemiologicznego nieprawidłowości stwierdzono w 6 obiektach co stanowi 7,5% skontrolowanych placówek medycznych.

Poprawie ulega nadzór nad ogniskami zakażeń szpitalnych. Zespół ds. Zakażeń Szpitalnych w przypadku podejrzenia ogniska epidemicznego podejmuje natychmiastowe działania zmierzające do ograniczenia rozprzestrzeniania się zakażenia. Działania ukierunkowane są na przeciwdziałanie występowaniu zakażeń zarówno wśród pacjentów jak i personelu.

W związku z utrzymującą się w dalszym ciągu dużą liczbą osób uchylających się od szczepień ochronnych pracownicy Sekcji Nadzoru P/Epidemicznego do spraw szczepień prowadzą działania mające na celu skłonienie rodziców do zaszczepienia swoich dzieci. Wysyłano pisma informacyjne i upomnienia zawierające wezwanie do wykonania obowiązku szczepień, przekazywano wnioski do Wojewody o egzekucję administracyjną obowiązku szczepień, wystawiano tytuły wykonawcze oraz współpracowano ze świadczeniodawcami realizującymi Program Szczepień Ochronnych.

INFORMACJA ODDZIAŁU LABORATORYJNEGO PSSE HRUBIESZÓW DOT. OCENY STANU SANITARNEGO POWIATU HRUBIESZOWSKIEGO ZA 2023 ROK

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie (AB 1148) współuczestniczy w zabezpieczaniu stanu sanitarno-epidemiologicznego powiatu hrubieszowskiego wykonując badania diagnostyczne chorobotwórczych i zakaźnych patogenów.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Hrubieszowie wykonuje badania mikrobiologiczne w ramach działalności statutowej i usługowej w zakresie:

- diagnostyki zakażeń jelitowych:
 - pałeczkami rodzaju *Salmonella*,
 - pałeczkami rodzaju *Shigella*,
 - pałeczkami enteropatogennymi *Escherichia coli*,
 - rotawirusami i adenowirusami,

- biologicznej oceny skuteczności procesu sterylizacji:
 - wykrywanie drobnoustrojów *Geobacillus stearothermophilus* w biologicznym wskaźniku kontroli skuteczności procesu sterylizacji parą wodną w nadciśnieniu,
 - wykrywanie drobnoustrojów *Bacillus subtilis* w biologicznym wskaźniku kontroli skuteczności procesu sterylizacji suchym gorącym powietrzem.

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie wykonuje badania sanitarno-epidemiologiczne dla branżowców w szczególności dla sektora żywnościowego, Jednostki Wojskowej, Komendy Policji, Zakładu Karnego w Hrubieszowie. Laboratorium wykonuje również badania diagnostyczne zakażeń jelitowych dla podmiotów leczniczych (Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, Niepublicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej, gabinetów prywatnej praktyki lekarskiej).

Laboratorium PSSE w Hrubieszowie jako jedno z ośmiu laboratoriów funkcjonuje w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych Inspekcji Sanitarnej w województwie lubelskim. Laboratorium zostało umieszczone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 22 marca 2010 r. *w sprawie wykazu stacji sanitarno-epidemiologicznych wykonujących badania laboratoryjne i pomiary ze wskazaniem obszaru* (Dz. U z 2010 r. Nr 55 p. 336) i zgodnie z dyspozycjami rozporządzenia wykonuje badania diagnostyczne dla powiatu hrubieszowskiego i tomaszowskiego.

Oddział Laboratoryjny PSSE w Hrubieszowie w ramach działalności statutowej i usługowej wykonał w 2023 r. dla powiatu hrubieszowskiego i tomaszowskiego:

- 2 843 badań epidemiologicznych,
- przebadał 3 613 próbek,
- wykonał 10 824 oznaczeń,

w tym dla powiatu hrubieszowskiego:

- 1 811 badań epidemiologicznych,
- przebadał 2 097 próbki,
- wykonał 6 094 oznaczenia,

w ramach działalności usługowej:

- 1 727 badania,
- przebadano 1 999 próbek,
- wykonano 5 920 oznaczeń,

w ramach działalności statutowej:

- 84 badania,
- przebadano 98 próbki,
- wykonano 174 oznaczenia.
-

W 2023 r. w Laboratorium wydano ogółem 94 wyniki (+), w tym dla powiatu hrubieszowskiego 56 wyników (+) zgodnie z poniższym:

- salmonelle – 23,
(salmonellozy zostały wywołane przez szczepy: Salmonellę Enteritidis, Salmonellę Infantis, Salmonellę Derby)
- rotawirusy – 13,
- adenowirusy – 20.

Zdiagnozowane w laboratorium w/w zakaźne czynniki chorobotwórcze zostały zgłoszone do właściwego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego, co umożliwiło prowadzenie właściwego nadzoru sanitarno-epidemiologicznego nad potencjalnym źródłem zakażenia ludności w powiecie hrubieszowskim oraz tomaszowskim i przyczyniło się do minimalizacji ryzyka wynikającego z obecności zakaźnych patogenów.

Laboratorium Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Hrubieszowie posiada akredytację Polskiego Centrum Akredytacji. Jako jedyne rodzime laboratorium w powiecie hrubieszowskim uzyskało 5 lutego 2010 r. Certyfikat Akredytacji Nr AB 1148, który potwierdza kompetencje do wykonywania badań określonych w zakresie akredytacji oraz spełnienie standardów europejskich wynikających z wymogów normy PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących”.

Laboratorium uczestniczy w krajowym systemie akredytacji i jest pod stałym nadzorem Polskiego Centrum Akredytacji, corocznie odbywają się audyty prowadzone przez specjalistów z całej Polski z dziedziny mikrobiologii i systemu zarządzania celem monitorowania kompetencji laboratorium i spełnienia wymagań w/w normy. Do chwili obecnej auditorzy nie stwierdzili w Laboratorium żadnych niezgodności. W październiku 2023 r. miała miejsce coroczna ocena w nadzorze, której wyniki potwierdziły kompetencje Laboratorium.

W 2023 r. wzorem lat ubiegłych Laboratorium kontrolowało ważność swoich wyników badań i uczestniczyło w tzw. badaniach biegłości w renomowanych jednostkach krajowych i międzynarodowych tj. w Centralnym Ośrodku Badań Jakości w Diagnostyce

Mikrobiologicznej w Warszawie oraz w Labquality w Helsinkach. Otrzymane z Warszawy i Helsinek próbki zostały zbadane w Laboratorium PSSE w Hrubieszowie, a otrzymane wyniki zgłoszono do organizatorów sprawdzianów celem ich weryfikacji i oceny. Podobnie jak dotychczas Laboratorium uzyskało pozytywne oceny z Centralnego Ośrodka Badań Jakości w Diagnostyce Mikrobiologicznej w Warszawie oraz z Labquality w Helsinkach.

Z uwagi na uzyskaną akredytację wyniki powiatowego, hrubieszowskiego Laboratorium są honorowane w całej Unii Europejskiej oraz w krajach będących sygnatariuszami wielostronnych porozumień EA MLA oraz ILAC MRA czyli **w ponad 100 krajach całego świata.**

Potwierdzone kompetencje Oddziału Laboratoryjnego, jego profesjonalizm oraz biegłość stanowią gwarant jakości badań wykonywanych w Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Hrubieszowie, co umożliwia podjęcie właściwych działań sanitarno-epidemiologicznych Państwowemu Powiatowemu Inspektorowi Sanitarnemu w powiecie hrubieszowskim.

OCENA STANU SANITARNEGO OBIEKTÓW ŻYWIENIOWO-ŻYWNOŚCIOWYCH POWIATU HRUBIESZOWSKIEGO ZA 2023 ROK

Głównym zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz nad materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu.

Zadanie to realizowano poprzez prowadzenie urzędowych kontroli w zakresie spełnienia wymagań sanitarnych i zdrowotnych określonych w przepisach prawa żywnościowego.

Wykonując swoje zadania Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie w roku 2023 zewidencjonował w rejestrze **4268** obiektów żywieniowo-żywnościowych, w tym:

- **3823 obiektów produkcji żywności** - wytwórnice lodów i automaty, piekarnie i ciastkarnie, wytwórnice wód gazowanych, przetwórnice owocowo-warzywne, młyny, cukrownie, zakład garmazeryjny, zakład produkcji suplementów diety i inne wytwórnice żywności, w tym podmioty produkcji pierwotnej w liczbie 3801

- **332 obiekty obrotu żywnością** - hurtownie, sklepy, kioski, środki transportu żywności i inne obiekty obrotu, w tym punkty sprzedaży środków spożywczych na stacjach CPN, apteki, sklepy zielarskie, sportowe, punkty skupu zbóż, owoców itp.
- **108 obiektów żywienia zbiorowego** - bary, restauracje, domy weselne, punkty małej gastronomii, stołówki (*szkolne, przedszkolne, w żłobkach*) i inne zakłady żywienia
- **5 obiektów obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością.**

Ogółem w roku bieżącym zaplanowano do kontroli 257 obiektów, skontrolowano 227 z zaplanowanych do kontroli, 28 nieskontrolowanych ze względu na czasowe zawieszenie działalności – 11 zakładów, likwidację 14 zakładów, nie zrealizowano 5 zaplanowanych kontroli z uwagi na prowadzone postępowania wyjaśniające dot. wprowadzania do obrotu zboża o niewłaściwej jakości oraz wzmożony napływ wniosków producentów produkcji pierwotnej o wpis do rejestru zakładów podlegających urzędowej kontroli PIS (wydano 1813 zaświadczeń dla producentów produkcji pierwotnej).

W 2023 r. w obiektach żywnościowo-żywnościowych przeprowadzono 402 kontrole, w tym kontrole kompleksowe w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego, tematyczne, interwencyjne, sprawdzające, 175 z nich to kontrole przeprowadzone pozaplanowo.

Są to:

- **rekontrole (82)**, których celem było sprawdzenie skuteczności nałożonych sankcji karnych w tym: wykonania obowiązków ujętych w wydanych decyzjach nakazowych lub usunięcia uchybień zawartych w protokołach kontroli
- **kontrole interwencyjne (41)** podejmowane w wyniku:
 - skarg zgłaszanych przez konsumentów
 - związanych z powiadomieniami otrzymywanymi w ramach funkcjonowania systemu RASFF o niebezpiecznej żywności mogącej znajdować się w obrocie.

W 2023 r. rozpatrzono 15 interwencji. Sprawy zgłaszane dotyczyły głównie:

- wykorzystywania niewłaściwej jakości produktów żywnościowych do produkcji posiłków,
- wprowadzania do sprzedaży środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- braku warunków do utrzymania higieny osobistej oraz niezachowania higieny przy produkcji żywności,

- braku aktualnych orzeczeń lekarskich do celów sanitarno-epidemiologicznych pracowników,
- złego stanu sanitarno- porządkowego w zakładach żywienia zbiorowego.

W związku z powyższym nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 1850,00 zł, wystawiono 7 decyzji płatniczych i 1 decyzję z rygorem natychmiastowej wykonalności, pobrano do badań w ramach interwencji 15 próbek żywności. Część interwencji wg stanu z dnia kontroli uznano za niezasadne w całości lub części.

Pozostałe kontrole interwencyjne dotyczyły zgłoszeń związanych z powiadomieniami w ramach funkcjonowania systemu RASFF.

- **inne kontrole (52) np. :**

- wizytacje związane z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie zakładu, rozszerzenie zakresu prowadzonej działalności
- kontrole tematyczne np. związane z poborem próbek do badań laboratoryjnych, oceny jakości zdrowotnej artykułów spożywczych wprowadzanych do obrotu.

Wśród wszystkich skontrolowanych obiektów w oparciu o arkusze oceny stanu sanitarnego, wszystkie obiekty uzyskały ocenę zgodną.

Pomimo ocen zgodności, w protokołach kontroli w 79 zakładach dokumentowano szereg nieprawidłowości, najczęściej występujące to:

- nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń, urządzeń, sprzętu i powierzchni stykających się z żywnością (*np. ściany, sufity, podłogi, drzwi, meble kuchenne, urządzenia chłodnicze*)
- nieprzestrzeganie higieny produkcji i sprzedaży (*brak bieżącej czystości i porządku, brak lub nieprawidłowa odzież ochronna, brak dokumentacji o stanie zdrowia, brak segregacji w przechowywaniu i odważaniu żywności*)
- brak segregacji w przechowywaniu i rozważaniu żywności gotowej do spożycia i surowej
- w obrocie żywność przeterminowana
- zasady systemu HACCP niewdrożone - brak zapisów, procedury niedostosowane do zakresu prowadzonej działalności, część dokumentów niedopracowana
- nieprzestrzeganie warunków temperaturowych przy przechowywaniu środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie,

Za usterki w bieżącym stanie sanitarno-porządkowym i opieszałość we wdrażaniu HACCP nałożono **69** mandatów karnych na kwotę **16 350,00 zł**.

Wobec nieprawidłowości i usterek stwierdzanych podczas kontroli, w celu poprawy stanu sanitarnego nadzorowanych obiektów podejmowano działania decyzyjne.

Ogółem wydano **290** decyzji administracyjnych w tym: w tym **56** decyzji nakazowych, wystawione w związku z naruszeniem stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu, **157** decyzji opłatowych i **77** innych, w tym **2** decyzje unieruchamiające zakład.

Wystawiono **1** tytuł wykonawczy i **3** postanowienia o nałożeniu grzywny w celu przymuszenia z kosztami na kwotę **1650,00 zł**.

Nie kierowano wniosków o ukaranie do Sądu.

Skierowano **2** wnioski o ukaranie do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z art. 103 Ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

W ramach wykonywania obowiązków ustawowych wystawiono **26** decyzji zatwierdzających obiekty oraz zarejestrowano **10** decyzji rozszerzających działalność i wydano **1813** zaświadczeń wpisu do rejestru PIS producentów produkcji pierwotnej.

Celem oceny jakości zdrowotnej żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pobrano do badań laboratoryjnych 163 próbki.

Rodzaj pobranych próbek przedstawia tabela Nr 1:

Lp.	Rodzaj pobranych próbek	Ilość pobranych	Ilość zdyskwalifikowanych
1.	Środki spożywcze	159	1
2.	Substancje dodatkowe	-	-
3.	Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością	4	-
4.	Próby sanitarne	-	-
Ogółem		163	1

W kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych oceniono 83 próbki, żadnej nie kwestionowano.

W zakresie parametrów chemicznych takich jak metale szkodliwe dla zdrowia oceniono 23 próbki, w tym 1 próbkę (papryka świeża w kierunku metali ciężkich: ołów, kadm, rtęć) zdyskwalifikowano z uwagi na przekroczenie NDP kadmu w badanej próbce wykonanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie Dział Laboratoryjny wg sprawozdania z badań Nr DL-OBV.9052.4.1911.2023 z dnia 09.11.2023 r. Informacje o wynikach badań przesłano do Powiatowych Stacji Sanitarno-Epidemiologicznych nadzorujących zakłady przetwórstwa warzywnego, gdzie był dostarczany przedmiotowy surowiec. Z uwagi na to, że dla stwierdzonego przekroczenia kadmu określonego w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/915 z dnia 25.04.2023 r. (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 05.05.2023 r.) najwyższy dopuszczalny poziom dla warzyw wynosi 0,020 mg/kg, wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie ($0,035 \pm 0,007$ mg/kg) zgłoszono w dniu 13.11.2023 r. produkt do systemu RASFF.

W zakresie parametrów chemicznych ponadto oceniono: pozostałości pestycydów (10 próbek), substancje dodatkowe (9 próbek), mikotoksyny (12 próbek), WWA (3 próbki), 3MCPD (2 próbki w tym 1 na znakowanie w PSSE Hrubieszów). Zbadano również próbki w kierunku: skażenie promieniotwórcze (1 próbka), w kierunku zawartości Wit. C+ znakowanie w PSSE Hrubieszów (1 próbka), obecność glutenu + znakowanie w PSSE Hrubieszów (1 próbka), badania sensoryczne cechy organoleptyczne (1 próbka), histamina (5 próbek), alkaloidy pirolizydynowe (1 próbka), alkaloidy opium (1 próbka), akryloamid (2 próbki), karbaminian etylu (1 próbka) - wszystkie oceniono pozytywnie.

Ponadto zbadano 1 próbkę w zakresie antybiotykoodporności (*E. coli* wytwarzających ESBL, AmpC oraz *E. coli* wytwarzających karbapenmazy) w Państwowym Instytucie Weterynaryjnym w Puławach - niezgodności nie stwierdzono.

Z grupy materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oceniono w zakresie migracji specyficznej ołowiu i kadmu (1 próbka), globalnej (1 próbka), formaldehydu (1 próbka), PAA (1 próbka) - nieprawidłowości nie stwierdzono.

Do oceny znakowania pobrano 1 próbkę środka specjalnego przeznaczenia medycznego (z grupy 2404) oraz 1 próbkę preparatu do początkowego żywienia niemowląt – próbek nie kwestionowano.

Próbki do badań pobierano z zakładów produkcyjnych, podmiotów produkcji pierwotnej oraz z miejsc obrotu - dane zbiorcze dotyczące miejsca poboru próbek przedstawia tabela:

Lp.	Miejsce pobrania prób	Ilość pobranych prób	Ilość zdyskwalifikowanych prób
1.	Wytwórnice lodów	5	0
2.	Młyny	14	0
2.	Inne wytwórnice żywności (<i>podmioty produkcji pierwotnej</i>)	7	1

3.	Sklepy ogółem	124	0
	<i>w tym supermarkety</i>	120	0
7.	Inne obiekty obrotu żywnością	9	0
8.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością	4	0
	<i>w tym sklepy</i>	4	0
Ogółem		163	1

Wszystkie próbki badane były w wyznaczonych laboratoriach całego kraju funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Badania Żywności i posiadających certyfikaty akredytacyjne PCA.

Główne przyczyny wycofywania żywności z obrotu to:

- artykuły spożywcze przeterminowane
- artykuły wycofywane w ramach powiadomień RASFF.

Wycofaniu podlegały artykuły przeterminowane w opakowaniach jednostkowych zarówno trwałe jak i nietrwałe mikrobiologicznie oraz artykuły ujęte w powiadomieniach RASFF.

Z uwagi na niewielkie partie do wycofania, decyzji nakazowych nie wydawano, w każdym przypadku winnych karano grzywną w drodze mandatu karnego i wydawano polecenie natychmiastowego wycofania z obrotu i przekazania dokumentu dalszego postępowania z kwestionowaną żywnością. W wielu przypadkach kwestionowana żywność niszczona była podczas kontroli.

Materiały i wyroby do kontaktu z żywnością wycofywano w ramach działania systemu RASFF.

W 2023 r. w ramach oceny sposobu żywienia objęto badaniem: 4 stołówki szkolne, 3 przedszkolne, Zakład Opiekuńczo-Lecznicy „Droga Życia” w Smoligowie oraz blok żywieniowy Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie.

Dokonano teoretycznej oceny jadłospisów i średniego spożycia składników pokarmowych i energii na podstawie dekadowych raportów magazynowych.

Ocenę sposobu żywienia przeprowadzono z wykorzystaniem programu komputerowego Wikt Pro 4.0, w oparciu o „Normy żywienia dla populacji Polski i ich zastosowanie” pod redakcją naukową: Mirosława Jarosza, Ewy Rychlik, Katarzyny Stoś, Jadwigi Charzewskiej. Wydawca: Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego – Państwowy Zakład Higieny w Warszawie – 2020 r. Również w oparciu o „Podstawy naukowe żywienia w szpitalach” pod redakcją: prof. dr. hab. med. J. Dzieńiszewski, dr. med. L. Szponar, prof. dr. hab. med. B. Szczygieł, prof. dr. hab. med. J. Socha, Warszawa 2001.

W wyniku dokonanej oceny zdyskwalifikowano żywienie we wszystkich obiektach, za nieprawidłowe zestawienia dekadowe i w 4 obiektach za niepoprawne układanie jadłospisów.

Jadłospis kwestionowano w szczególności: za brak produktów będących źródłem białka, produktów z grupy mleka i przetworów mlecznych, zbyt małą ilość warzyw i/lub owoców.

Podczas oceny sposobu żywienia stwierdzono nieprawidłową wartość energetyczną posiłków (2), zbyt niską zawartość wapnia w posiłkach (9), żelaza (6) oraz Wit. C (2).

O stwierdzonych nieprawidłowościach informowano podmioty odpowiedzialne oraz organy nadrzędne (Burmistrz Miasta, Wójt Gminy) z poleceniem podjęcia działań na rzecz poprawy żywienia dzieci i młodzieży oraz pensjonariuszy i pacjentów.

W roku 2023 nadzór sanitarny pełniony był nad blokiem żywieniowym Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, ul. Piłsudskiego 11, 22-500 Hrubieszów.

W obiekcie prowadzone jest żywienie całodziennie, którego proces kulinarny przebiega od surowca do gotowej potrawy.

Obiekt skontrolowano i oceniono na podstawie arkusza oceny zakładu jako *zgodny*. Ogółem przeprowadzono 2 kontrole, w tym 1 wynikającą z kontroli zaplanowanych i 1 kontrola sprawdzająca. Wydano 5 decyzji administracyjnych w tym 1 dotyczącą poprawy stanu sanitarno-technicznego pomieszczeń, urządzeń i sprzętu oraz 1 zmiany terminu wykonania obowiązków na wniosek strony, 3 decyzje opłatowe. Postępowanie administracyjne w sprawie wyegzekwowania nałożonych obowiązków natury sanitarno-technicznej w toku.

W związku z kontrolą usterkową wystawiono 3 decyzje opłatowe. Mandatów karnych nie nakładano. Nie kierowano wniosków o ukaranie do LPWIS.

Pobrano do analizy – oceny teoretycznej żywienie dekadowe pacjentów.

Stwierdzono błędy w układaniu jadłospisu:

- trzy razy w ciągu dekady śniadania nie zawierały produktu będącego źródłem białka
- większość śniadań i kolacji nie zawierało warzyw i /lub owoców.

W zestawieniu średniego spożycia składników pokarmowych stwierdzono zaniżone spożycie wapnia, żelaza oraz witamin: B2, C i E. Zalecono, aby jadłospisy układać w taki sposób, aby każdy posiłek zawierał produkt będący źródłem białka oraz dostateczną ilość warzyw i/lub owoców. Ponadto zalecono zwiększyć spożycie mleka i produktów mlecznych, kasz gruboziarnistych oraz warzyw i owoców.

O wynikach oceny poinformowano dyrektora zakładu z zaleceniem podjęcia natychmiastowych działań na rzecz poprawy żywienia pacjentów.

W 2023 roku nie rejestrowano zbiorowych zatruc pokarmowych i nie notowano zatruc grzybami. W ramach poradnictwa w zakresie określenia przynależności gatunkowej grzybów w stacji sanitarno-epidemiologicznej zorganizowano codzienne porady w godzinach od 7.30 do 15.05. Umieszczono informację na stronie Facebook PSSE Hrubieszów dotyczącą:

- możliwości poradnictwa przez klasyfikatora grzybów w siedzibie stacji
- o zasadach bezpiecznego grzybobrania
- jak przygotować się do grzybobrania
- w siedzibie PSSE zorganizowano ekspozycję wizualną dotyczącą grzybów oraz zasad ich zbierania.

Przekazano informację w celu wyemitowania do Hrubieszowskiej Telewizji Kablowej o organizowanym punkcie informacyjno-edukacyjnym w dniu 05.09.2023 r.

W analizowanym okresie w ramach postępowania w systemie RASFF brano udział w 17 przypadkach. Odnosiły się one do żywności, w tym suplementów diety oraz do materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

Obecność w obrocie produktów niebezpiecznych odnotowano w przypadku 5 zgłoszeń, proces

wycofywania ich przez podmioty monitorowano, żądając dokumentów potwierdzających zwrot, bądź utylizację, były to:

- Herbata Yerba Mate Energia z uwagi na użycie w produkcji kwestionowanego proszku z mielonej guarany – 1 szt.
- Guarana mielona 100g (suplement diety) z uwagi na użycie w produkcji kwestionowanego proszku z mielonej guarany – 2 szt.
- Ciastka Unicorn Wheels 220 g z uwagi na stwierdzenie wysokiego poziomu estrów 3-MCPD kwasów tłuszczowych oraz estrów glicydowych kwasów tłuszczowych – 2 szt.
- Mak niebieski z uwagi na przekroczenie zawartości pestycydu chloropirifosu – 58,80 kg
- Suszone jagody goji z uwagi na wykrycie napromieniowania – 6 szt.

Jedną próbkę (papryka świeża) produktu żywnościowego pochodzącego od producenta zlokalizowanego na terenie nadzorowanego powiatu w kierunku metali ciężkich: ołów, kadm, rtęć zdyskwalifikowano z uwagi na przekroczenie NDP kadmu w badanej próbce wykonanych przez Wojewódzką Stację Sanitarno-Epidemiologiczną w Lublinie Dział Laboratoryjny wg sprawozdania z badań Nr DL-OBV.9052.4.1911.2023 z dnia 09.11.2023 r. Z uwagi na to, że dla stwierdzonego przekroczenia kadmu określonego w Rozporządzeniu Komisji (WE) nr 2023/915 z dnia 25.04.2023 r. (Dz. Urz. UE L 119 z dnia 05.05.2023 r.) najwyższy dopuszczalny poziom dla warzyw wynosi 0,020 mg/kg, wartość tą przyjęto jako próg alarmowy i z uwagi na jego przekroczenie ($0,035 \pm 0,007$ mg/kg) zgłoszono produkt w dniu 13.11.2023 r. do systemu RASFF.

W roku 2023 przeprowadzono 1 akcję kontrolną w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa żywności i żywienia w związku z dużą liczbą uchodźców z Ukrainy w punkcie recepcyjnym i noclegowym na terenie powiatu hrubieszowskiego. W ramach przeprowadzonych czynności kontrolnych ww. zakresie nieprawidłowości nie stwierdzono.

Kontrole obiektów wspólnie nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, Inspekcję Ochrony Roślin i Nasiennictwa, obejmujące obszary będące w kompetencji poszczególnych inspekcji dokonywane były w ramach Planu Działania na 2023 r. realizowanego w oparciu o *Porozumienie z dnia 22 grudnia 2020 roku w sprawie współdziałania Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Ochrony Środowiska w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego.*

Na rok 2023 zaplanowano i wykonano 4 kontrole, które dotyczyły plantacji: malin - 2 kontrole, papryki - 2 kontrole.

Współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną, w ramach podpisanego porozumienia opartego o Porozumienie ramowe z dnia 16.10.2018 r. zawartego pomiędzy Głównym Inspektorem Sanitarnym i Głównym Lekarzem Weterynarii o współdziałaniu i współpracy organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej i organów Inspekcji Weterynaryjnej. Wspólnie przeprowadzono 1 kontrolę sanitarną nadzorowanego zakładu produkcji wyrobów garmażeryjnych zgodnie z harmonogramem kontroli oraz 1 kontrolę w związku z rozszerzeniem działalności.

Podsumowując stwierdzamy, że stan techniczny oraz sanitarny obiektów będących pod nadzorem Inspekcji Sanitarnej ulega poprawie. Nadal dużym problemem jest niefrasobliwy stosunek właścicieli i personelu do zasad higieny, które winny być przestrzegane podczas produkcji czy sprzedaży artykułów spożywczych. Pracownikami są często osoby bez wiedzy na te tematy, co zazwyczaj skutkuje niewłaściwym traktowaniem własnego stanowiska pracy. Brak wiedzy i świadomości zagrożeń często wykazują też właściciele obiektów, którzy powinni umożliwić pracownikom zdobycie wiedzy w zakresie higieniczno-sanitarnym, obejmującej prowadzoną działalność. Częsta rotacja pracowników też nie sprzyja utrwalaniu zdobytej wiedzy na temat higienicznej sprzedaży środków spożywczych. Wymagane prawem procedury dobrych praktyk higienicznych i produkcyjnych oraz system HACCP, których sporządzenie i przestrzeganie mogłoby wpłynąć na poprawę tej sytuacji są wprowadzone bardzo powoli przez przedsiębiorców. Brak wiedzy fachowej jest w dużym stopniu odpowiedzialny za niewłaściwe postępowanie ze środkami spożywczymi w produkcji, obrocie oraz placówkach żywieniowych.

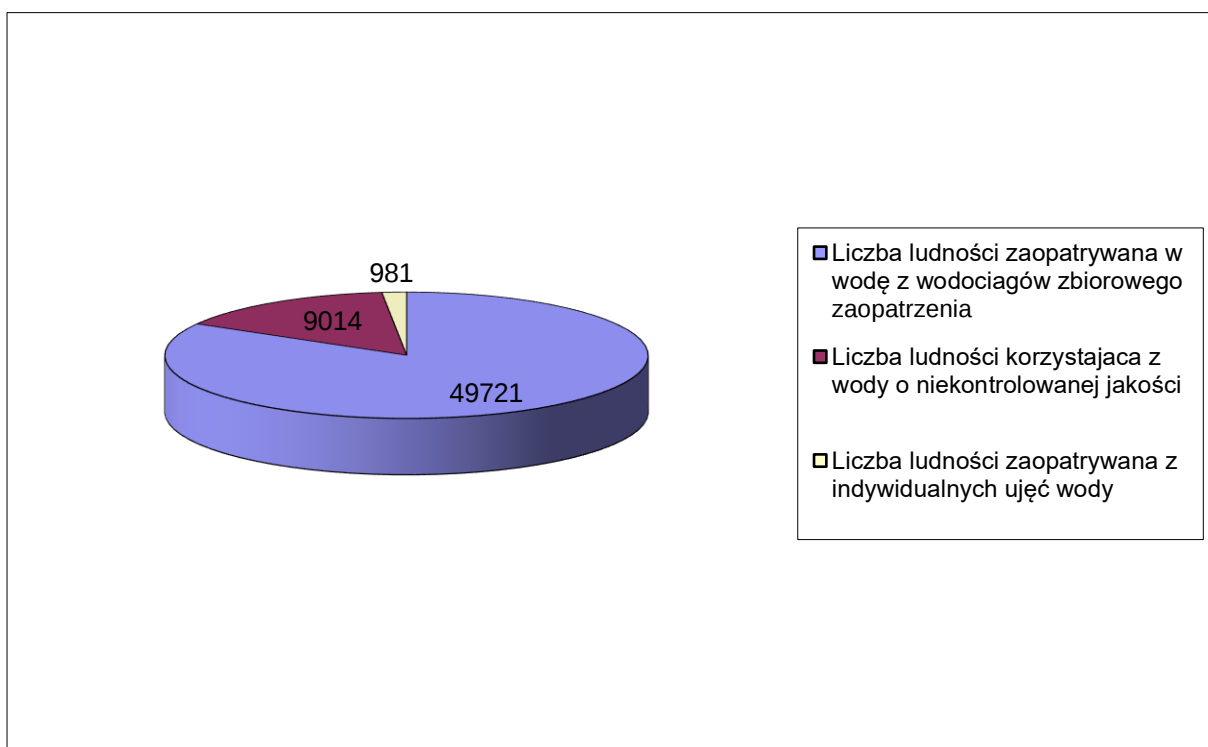
W pełni wymagania prawa żywnościowego spełniają większe firmy, ukierunkowane na jakość produktu i zadowolenie klienta, wdrażające systemy jakości w każdym obszarze działalności, produkujące duże partie środków spożywczych, gdzie brak dbałości o zapewnienie warunków dla bezpiecznej produkcji mógłby narazić firmę na duże straty finansowe.

W celu zapewnienia jak najlepszej ochrony zdrowia konsumentów, mając na względzie nadrzędną zasadę, że żywność wprowadzana do obrotu musi być bezpieczna, niezbędnym jest kontynuowanie nadzoru sanitarnego i konieczność egzekwowania poprawnego funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej.

STAN ZAOPATRZENIA W WODĘ PRZEZNACZONĄ DO SPOŻYCIA PRZEZ LUDZI I NADZÓR NAD JEJ JAKOŚCIĄ W 2023 ROKU

**Zaopatrzenie ludności w wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi powiatu
hrubieszowskiego wg. stanu na dzień 31.12.2023 r.**

Spośród 58735 mieszkańców powiatu hrubieszowskiego z wody o kontrolowanej jakości korzysta ogółem 49721 osób tj. 84,65 % mieszkańców powiatu hrubieszowskiego, w tym z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia 48740 osób, co stanowi 82,98% ogółu mieszkańców. Z wody o niekontrolowanej jakości korzysta 9014 osób tj. 15,3 % mieszkańców powiatu hrubieszowskiego.

**Zaopatrzenia ludności w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia w gminach
w 2023 r.**

Lp.	gmina	Liczba miejscowości zwodociągowanych w gminie	% ludności korzystającej z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia
1.	Hrubieszów gmina miejska	1	100
2.	Dołhobyczów	28	99
3.	Horodło	15	89
4.	Hrubieszów gmina wiejska	36	96
5.	Mircze	10	33
6.	Trzeszczany	14	98
7.	Uchanie	17	83
8.	Werbkowice	13	79

Zbiorcza ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w powiecie hrubieszowskim w 2023 r.

Wodociągi o produkcji [m³/d]	Liczba urzędów	Liczba wodociągów dostarczających				Liczba ludności korzystającej z wody			
		Wodę dobrej jakości	Wodę nieodpowiadającą wymaganiom mikrobiologicznym	Wodę nie odpowiadającą wymaganiom fizykochemicznym	Wodę nie odpowiadającą wymaganiom dla substancji i promieni otwórczych	odpowiadającą wymaganiom	Nie odpowiadającą wymaganiom ogółem	nie odpowiadającą wymaganiom mikrobiologicznym	nie odpowiadającą wymaganiom dla substancji promieniotwórczych
≤100	22	22	0	0	0	12056	0	0	0
101-1000	9	9	0	0	0	20628	0	0	0
1001- 10000	1	1	0	0	0	16056	0	0	0
10 001 – 100 000	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Inne podmioty zaopatrujące w	8	8	0	0	0	883	0	0	0

wodę (§7)									
Inne podmioty zaopatr- ujące w wodę (§8)	23	23	0	0	0	98	0	0	0
Końcówki innych wodociągów									
≤100	0	0	0	0	0	0	0	0	
101- 1000	0	0	0	0	0	0	0	0	

Wodociągi eksploatowane na terenie powiatu hrubieszowskiego oparte są na ujęciach wód podziemnych. Stałej chemicznej dezynfekcji wody nie prowadzi się w żadnym wodociągu, gdyż nie zachodzi taka konieczność, w przypadku ewentualnego zagrożenia bakteriologicznego dezynfekcję wody przeprowadza się wg zaleceń, okresowo.

Wykaz producentów wody zaopatrujących ludność powiatu hrubieszowskiego - wodociągi zbiorowego zaopatrzenia

zgodnie z § 6 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294):

(dane dot. liczby ludności korzystających z danego wodociągu oraz produkcji wody pozyskane od producentów wody)

Lp.	Nazwa producenta	Nazwa wodociągu	Wielkość produkcji wodociągu	Wielkość produkcji producenta	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez wodociąg	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę przez producenta
1.	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej spółka z o.o. w Hrubieszowie	Hrubieszów- miejska	1720	1720	15840	16056
		Hrubieszów (sieć Wolica)			216	
2.	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Dołhobyczowie	Dołhobyczów	239	483,83	1691	4583
3.		Przewodów	71,4		810	
4.		Hulcze	58,1		823	
5.		Majdan	25,05		310	
6.		Uśmierz	20,65		129	
7.		Żabcze	37,53		465	
8.		Gołębie	21,83		232	

9.		Wólka Poturzyńska	10,27		123	
10.	Gminny Zakład Komunalny w Horodle	Rogalin	202,35	358,71	1590	4285
11.		Kobło - Kolonia	156,36		2695	
12.	Gminny Zakład Usług Komunalnych w Hrubieszowie z/s w Świerszczowie	Czerniczyn	204	700	2249	8656
13.		Nowosiółki	77		915	
14.		Dziekanów	85		909	
15.		Husynne	116		1186	
16.		Mieniany	121		1904	
17.		Stefankowice	97		1493	
18.	Gminny Zakład Komunalny w Mirczu	Mircze	175	216,5	1553	1995
19.		Wiszniów	37		385	
20.		Małków Nowy	4,5		57	
21.	Gminny Zakład Komunalny w Trzeszczanach	Nieledew	101	343,9	1320	3510
22.		Trzeszczany	65		1005	
23.		Drogojówka	85,5		445	
24.		Mołodiatycze	71,1		520	

25.		Leopoldów	21,3		220	
26.	Gminny Zakład Komunalny w Uchaniach	Uchanie	41	290	580	3215
27.		Drohiczany	63		473	
28.		Mojśławice	46		318	
29.		Rozkoszówka	37		492	
30.		Miedniki	97		1292	
31.		Chyżowice	6		60	
32.	Komunalny Zakład Oczyszczania w Werbkowicach	Werbkowice	531	531	6440	6440

Wykaz producentów wody dostarczających wodę z indywidualnych ujęć jako część działalności handlowej lub do budynków użyteczności publicznej - zgodnie z § 7 i § 8 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 07 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz.U. z 2017 r., poz. 2294): podmioty dostarczające lub wykorzystujące wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w ramach działalności gospodarczej lub w budynkach użyteczności publicznej, budynkach zamieszkania zbiorowego, lub w podmiotach działających na rynku spożywczym, wykorzystujących wodę, z zastrzeżeniem § 8

Lp.	Nazwa producenta	Wielkość produkcji wodociągu	Sposób uzdatniania	Liczba ludności zaopatrywanej w wodę wodociąg	Ocena jakości wody na koniec 2022 r.
1.	Spółdzielnia Mieszkaniowa Lokatorsko-Własnościowa w Strzyżowie	62,00	odżelazianie	480	woda przydatna do spożycia przez ludzi
2.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Cichobórze	27,00	odżelazianie	70	woda przydatna do spożycia przez ludzi
3.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Szychowicach	30,00	odżelazianie	205	woda przydatna do spożycia przez ludzi
4.	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy RESTITUTIO Sp. k. Agnieszka Podolska - Zarosa Zakład w Smoligowie	21,43	odżelazianie	0	woda przydatna do spożycia przez ludzi
5.	Zakład Opiekuńczo-Leczniczy RESTITUTIO Sp. k. Agnieszka Podolska - Zarosa Zakład w Turkowicach	12	odżelazianie	0	woda przydatna do spożycia przez ludzi

6.	Spółdzielnia Produkcji Rolnej w Smoligowie	8,00	odżelazianie	40	woda przydatna do spożycia przez ludzi
7.	Szkoła Podstawowa w Kryłowie	1,2	odżelazianie	0	woda przydatna do spożycia przez ludzi
8.	Placówka Straży Granicznej w Kryłowie	4,1	odżelazianie	50	woda przydatna do spożycia przez ludzi
9.	Starostwo Powiatowe w Hrubieszowie (dot. Ośrodka Zdrowia w Kryłowie)	0,5	odżelazianie	1	woda przydatna do spożycia przez ludzi
10.	Spółdzielnia Mieszkaniowa w Sahryniu	10,5	odżelazianie	78	woda przydatna do spożycia przez ludzi
11.	Stowarzyszenie "Przyjazna Szkoła w Malicach"	0,72	odżelazianie	7	woda przydatna do spożycia przez ludzi
12.	Szkoła Podstawowa w Sahryniu	0,6	odżelazianie	0	woda przydatna do spożycia przez ludzi
13.	REAL S.A. Zakład Produkcji Koncentratów w Nieleddwi	100	odżelazianie	0	woda przydatna do spożycia przez ludzi

Ponadto zarejestrowano 17 indywidualnych wodociągów działających na rynku spożywczym o małym zużyciu wody (do 1 m³) zaopatrujących w sumie 50 osób. Wyniki badań wody wykonane w ramach kontroli wewnętrznej wykazały przydatność wody do spożycia przez ludzi.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Hrubieszowie realizując nadzór nad jakością wody do spożycia pobrał w wodociągach powiatu hrubieszowskiego 166 próbek mikrobiologicznych oraz 124 próbek fizykochemicznych, w których laboratoria Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Zamościu oraz Wojewódzkiej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lublinie (laboratoria akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji) wykonały oznaczenia parametrów jakości wody.

W ramach kontroli wewnętrznej przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty wykorzystujące wodę z indywidualnych ujęć pobrały w wodociągach powiatu hrubieszowskiego 186 próbek mikrobiologicznych oraz 183 próbki fizykochemiczne, w których laboratoria akredytowane przez Polskie Centrum Akredytacji wykonały oznaczenia parametrów jakości wody.

W roku 2023 do przekraczanych parametrów w próbkach badanych z nadzoru oraz w ramach kontroli wewnętrznej należały:

- chemicznych: żelazo
- fizycznych: mętność
- mikrobiologicznych: bakterie grupy coli, Escherichia coli, enterokoki, ogólna liczba mikroorganizmów w 22°C po 72h w jtk/1ml wody.

Wg publikacji wydanej przez Światową Organizację Zdrowia w 2011 r. wydanie czwarte: mętność, żelazo, o stwierdzonych przekroczeniach nie stwarza zagrożenia dla zdrowia ludzi.

Należy podkreślić, że we wszystkich przebadanych wodociągach zbiorowego zaopatrzenia oraz w przebadanych wodociągach lokalnych badane parametry chemiczne o znaczeniu zdrowotnym tj: antymon, arsen, azotany, azotyny, kadm, ołów, chrom, fluorki, benzo(a)piren, ΣWWA, miedź, nikiel, selen, bor, rtęć, benzen, cyjanki, pestycydy, 1,2dichloroetan, Σ trichloroetenu i tetrachloroetenu, bromiany, akryloamid, epichlorohydryna, chlorek winylu pozostawały w granicach dopuszczalnych stężeń.

Liczba wydanych decyzji o braku przydatności wody do spożycia przez ludzi:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia – 1
- Wodociągi lokalne - inne podmioty zaopatrujące w wodę – 1

Liczba wydanych decyzji o warunkowej przydatności wody do spożycia przez ludzi:

- Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia - 2
- Wodociągi lokalne - inne podmioty zaopatrujące w wodę – 2

Prowadzone postępowania administracyjne w 2023 r.

Wodociągi zbiorowego zaopatrzenia, w których stwierdzono brak przydatności wody do spożycia.

L.p.	Nazwa wodociągu	Wykaz miejscowości (nazwa miejscowości gmina)	Liczba ludności korzystającej z wody nie spełniającej	Wskaźniki dla których stwierdzono wartości nie odpowiadające normom	Wielkość przekroczenia	Czas występowania przekroczenia w dniach	Prowadzone działania naprawcze
1.	Drogojówka	Drogojówka, Majdan Wielki, gm. Trzeszczany	287	- liczba bakterii grupy coli w 100ml wody,	>80 [79;130]	7 dni	- przegląd sieci wodociągowej, - dezynfekcja i płukanie urządzeń i sieci wodociągowej
				- liczba Escherichia coli w 100ml wody,	1 [0;6]		
				- liczba enterokoków kałowych w 100ml wody	2 [0;9]		
2.	Wiejski Ośrodek Zdrowia w Kryłowie	Kryłów gm. Mircze	1	- liczba bakterii grupy coli w 100ml wody	>100 [79;130]	14 dni	- przegląd sieci wodociągowej, - dezynfekcja i płukanie urządzeń i sieci wodociągowej
				- liczba Escherichia coli w 100ml	<4 [1;11]		

Wodociągi, w których stwierdzono warunkową przydatność wody do spożycia

L p.	Nazwa wodociągu	Gmina	Data wydania decyzji	przekroczony parametr	czas trwania przekroczenia	przewodzone działania naprawcze
1.	Gołębie	Dołhobyczów	10.08.2023	liczba bakterii z grupy coli w dwóch punktach zgodności	26	- przegląd sieci wodociągowej, - dezynfekcja sieci
2.	Uśmierz	Dołhobyczów	24.08.2023	liczba bakterii z grupy coli w dwóch punktach zgodności	12	- przegląd sieci wodociągowej, - dezynfekcja sieci
3.	Placówka Straży Granicznej w Kryłowie	Mircze	19.05.2023	ogólna liczba mikroorganizmów w 22 °C w dwóch punktach zgodności	87 (PPIS na prośbę strony wydał decyzję, przedłużając termin wykonania obowiązków; 18.07.2023 wydano następną decyzję przedłużając termin wykonania obowiązków)	- wymiana układu sterowania zmiękczacza wody, - wymiana złożeń w odzłaziaku, - czyszczenie i dezynfekcja studni, sieci i instalacji wodociągowej
4.	Rolnicza Spółdzielnia Produkcyjna w Szychowicach	Mircze	31.08.2023	liczba bakterii z grupy coli w dwóch punktach zgodności	29	- przegląd sieci wodociągowej,

Wydane decyzje administracyjne oraz współpraca z właścicielami i administratorami wodociągów przyniosła realne rezultaty w postaci m.in. stosunkowo szybkiej poprawy jakości wody z nadzorowanych wodociągów.

W 2023 roku nie zgłaszano do PPIS w Hrubieszowie reakcji niepożądanych związanych ze spożyciem wody na obszarze powiatu hrubieszowskiego.

Nadzór nad jakością wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp.

Nadzorem objęto obiekty użyteczności publicznej, które wykonywały badania jakości wody ciepłej w kierunku występowania pałeczek Legionella sp. w ramach kontroli wewnętrznej.

Rodzaj obiektu	Liczba obiektów, które podlegają kontroli wewnętrznej	Liczba obiektów, które posiadają aktualną ostatnią ocenę	Liczba obiektów, które wykonały badanie w roku 2023	Liczba obiektów, które nie mają aktualnych badań	Liczba wydanych ocen
szpitale	1	1	1	0	4
zakłady opiekuńczo - lecznicze	2	2	2	0	4
Hotele i pozostałe obiekty noclegowe	12	6	6	0	6
Placówki oświatowe	2 (Szkoła Podstawowa w Werbkowicach, HOSiR; Powiatowy Zespół Placówek Szkolno – Wychowawczych)	1	2	0	2
Pływalnie kryte (natryski)	1	1	1	0	1
Inne	4 (Środowiskowy Dom Samopomocy w Hrubieszowie i Modryniu; Stadion w Werkowicach; Zakład Karny;	0	4	0	4

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego wykonano 3 badania w kierunku obecności bakterii Legionella sp. w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz 1 badanie w Pływalni krytej „Fala” w Hrubieszowie.

W 2023r. PPIS w Hrubieszowie wydał 1 decyzję ws. przekroczenia parametru Legionella sp. w Szpitalu Powiatowym SP ZOZ w Hrubieszowie. Przedstawione wyniki następnych badań wykazały, że podjęte działania naprawcze były skuteczne, stwierdzono brak skażenia bakterią Legionella sp. instalacji wewnętrznej wody ciepłej.

STAN SANITARNO - HIGIENICZNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ W 2023 ROKU

Ustępy publiczne

W powiecie hrubieszowskim zarejestrowano i skontrolowano 4 ustępy publiczne zlokalizowane w Hrubieszowie, bez zmian do roku ubiegłego. Ogółem przeprowadzono 4 kontrole. Ustępy publiczne zaopatrzone są w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Hrubieszów, obiekty są skanalizowane, wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych. Obiekty są utrzymywane w należyтым stanie sanitarno – technicznym i porządkowym, prawidłowo dezynfekowane, z wystarczającym zapasem środków dezynfekcyjnych, wyposażone w środki czystościowe, papier toaletowy i ręczniki jednorazowego użytku, opracowano instrukcje sprzątania i dezynfekcji. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Pływalnia kryta

W maju 2023r. Hrubieszowski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Hrubieszowie otworzył Pływalnię „Fala” w Hrubieszowie przy ulicy Żeromskiego 29N. Klienci pływalni korzystają ze strefy wejściowej z punktem kasowym, zapleczem szatniowo – sanitarnym, w tym wydzielona szatnia i sanitariat dla osób niepełnosprawnych, hali pływalni z basenem pływackim, basenem do nauki pływania, basenem rekreacyjnym, jacuzzi, brodzikiem dla dzieci do lat 3 oraz sauną „suchą” i parową. Ogrzewanie pomieszczeń za pomocą kaloryferów lub ogrzewania podłogowego, wentylacja – centrala nawiewno – wywiewna. Odpady komunalne usuwane wewnątrz pływalni do pojemników na odpady wyłożonych folią z tworzywa sztucznego; pojemniki szczelne, czyste, nieprzepełnione. We wszystkich ww. pomieszczeniach podłogi i inne powierzchnie gładkie, łatwo zmywalne, odporne na działanie wilgoci, toalety wyposażone w środki higieny. Niecki basenowe wyłożone blachą ze stali szlachetnej, w dobrym stanie technicznym. Sprzęt do nauki pływania wykonane z tworzywa umożliwiającego mycie i dezynfekcję, przechowywane w pojemnikach umożliwiających wysuszenie. W saunie parowej podłoga, ściany i sufit wyłożone płytkami; siedziska umożliwiający mycie

i dezynfekcję, oświetlenie elektryczne zabezpieczone przez dostępem wilgoci, wentylacja mechaniczna. W pomieszczenie sauny „suchej” wykonane z drewna o powierzchni gładkiej. W pływalni opracowano Regulamin korzystania z pływalni dostępny dla klientów po wejściu na pływalnię zawierający zasady higienicznego i bezpiecznego korzystania z obiektu. W 2023r. przeprowadzono badania w zakresie obecności bakterii Legionella sp. w natryskach dla klientów w ramach kontroli wewnętrznej oraz w ramach nadzoru PPIS – wyniki badań nie wykazały obecności ww. bakterii w badanych punktach. Podczas kontroli przeprowadzonej w 2023r. nie stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego i technicznego obiektu

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

Zarejestrowano i skontrolowano dwa środowiskowe domy samopomocy: w Hrubieszowie i w Modryniu, bez zmian do roku ubiegłego, przeprowadzono 2 kontrole. Środowiskowe Domy Samopomocy są domami dziennego pobytu, dla osób z zaburzeniami psychicznymi, w których prowadzona jest działalność terapeutyczno-edukacyjna. Zaopatrzenie w wodę odpowiadającą wymogom sanitarnym. Ubikacje wydzielone dla uczestników i personelu, wyposażone kompletnie, utrzymane czysto. Łazienki dla uczestników wyposażone w prysznice, każdy ma zapewnione środki czystościowe. Uczestnicy korzystają z własnej bielizny i odzieży, którą mają możliwość prania i suszenia w obiekcie. Odpady komunalne gromadzone w szczelnych pojemnikach ustawionych na terenie posesji, odbiór odpadów odbywa się przez upoważnione firmy. Obiekty utrzymane są czysto, w widocznych miejscach umieszczono znaki graficzne zakazujące palenia wyrobów tytoniowych. Nie stwierdzono nieprawidłowości stanu sanitarno-higienicznego i technicznego kontrolowanych obiektów.

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

W powiecie hrubieszowskim zarejestrowano: 3 hotele, które posiadają kategorię *** (trzy gwiazdki): Hotel „Browar Sulewski”, Hotel „Platinum” oraz „Hotel&Restauracja Gniecki”; jeden pensjonat: Pensjonat „Magnolia” w Gozdowie, posiadający kategorię * (jednej gwiazdki) oraz jedno pole biwakowe „kajakibug.pl” (działalność zawieszona w 2023r.)

W 2023 roku przeprowadzono kontrolę w Hotelu „Platinum” oraz „Hotel&Restauracja Gniecki”. Pomieszczenia utrzymane są w należytym stanie sanitarno – technicznym i porządkowym. Zaopatrzenie w wodę z wodociągu zbiorowego zaopatrzenia Hrubieszów, ciepła woda bieżąca dostępna przez całą dobę. Odpady komunalne gromadzone są

w pojemnikach i usuwane na bieżąco. Jednostki mieszkalne z pełnymi węzłami sanitarno - higienicznymi. Pranie i dezynfekcja bielizny w pralni zewnętrznej, czystość kompletów pościelowych i ręczników nie budziła zastrzeżeń. W obiekcie opracowano procedury sprzątania i dezynfekcji pomieszczeń. Obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Pole Biwakowe – „kajakibug.pl” w Kryłowie. Obiekt posiada zaszeregowanie jako pole biwakowe, decyzja wydana przez Wójta Gminy Mircze. W 2023r. obiekt zawiesił działalność.

Inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2023r. zarejestrowano 32 obiekty (6 obiektów ubyło w porównaniu z rokiem poprzednim), w tym 18 gospodarstw agroturystycznych i 14 obiektów świadczących usługi noclegowe. W 2023r. przeprowadzono kontrole w 12 obiektach tej grupy.

Obiekty świadczące całoroczne usługi noclegowe to obiekty o znacznym zróżnicowaniu, uwzględniając warunki techniczne, standard wyposażenia oraz zakres i poziom oferowanych usług. Zaopatrzone w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, ciepła woda bieżąca dostępna przez całą dobę. Obiekty utrzymane czysto, wyposażone w środki higieny, czystościowe i dezynfekcyjne.

Gospodarstwa agroturystyczne - stan sanitarno – techniczny pomieszczeń dla gości i otoczenia nie budził zastrzeżeń. Wg oświadczenia właścicieli, goście korzystają z własnego wyżywienia, jeden obiekt prowadzi żywienie gości. Skontrolowane obiekty wyposażone w pojemniki do gromadzenia odpadów komunalnych, odprowadzenie ścieków do sieci kanalizacyjnej lub zbiorników bezodpływowych – nieprawidłowości nie stwierdzono. Uwag do stanu sanitarno – technicznego i porządkowego nie wniesiono.

W ramach kontroli wewnętrznej w 2023r. przeprowadzono badanie wody w kierunku bakterii Legionella sp. – w 12 obiektach świadczących usługi noclegowe; nie stwierdzono skażenia wewnętrznej instalacji wody ciepłej pałeczkami Legionella sp.

Zakłady fryzjerskie

Na terenie działania PSSE w Hrubieszowie zarejestrowano 50 zakładów fryzjerskich (w ewidencji przybyły 2 obiekty w porównaniu do roku poprzedniego); skontrolowano 27 obiektów.

W skontrolowanych zakładach stwierdzono rozdział narzędzi i bielizny z podziałem na czystą i brudną, wydzielone zostały stanowiska do mycia i dezynfekcji narzędzi. W zakładach

opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W nadzorowanych zakładach fryzjerskich sterylizacja narzędzi prowadzona jest chemicznie. W kontrolowanych obiektach zapas środków dezynfekcyjnych o szerokim spektrum działania jest wystarczający. W obiektach obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych. W nowo otwartych obiektach w ramach projektu KIK/35 „Zapobieganie zakażeniom HCV” pozostawiono materiały informacyjno – edukacyjne.

W 2023r. nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących kontrolowanych zakładów fryzjerskich.

Zakłady kosmetyczne – stosunku do roku ubiegłego zmniejszyła się o 1 zakład.

Pod nadzorem PPIS w Hrubieszowie znajduje się 17 obiektów (przybyły 4 zakłady usługowe w tej grupie, w porównaniu z rokiem poprzednim). W 2023r. wykonano 8 kontroli w zakresie stanu higieniczno-sanitarnego oraz opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi u ludzi – nie stwierdzono nieprawidłowości w czasie kontroli.

W skontrolowanych zakładach kosmetycznych prowadzone są usługi w zakresie: makijażu, depilacji ciała, henny, regulacji brwi, zabiegów oczyszczająco – pielęgnacyjnych szyi, twarzy, dekolту, pielęgnacji całego ciała metodami nieinwazyjnymi, manicure, pedicure, zakładanie kolczyków itp. Do wykonywania zabiegów używa się narzędzi i urządzeń: sprawnych, czystych, dezynfekowanych oraz sterylizowanych, wydzielone są oznakowane pojemniki do przechowywania narzędzi i sprzętu kosmetycznego. W nadzorowanych zakładach opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W ww. obiektach wydzielone są stanowiska do mycia, dezynfekcji i sterylizacji narzędzi. W skontrolowanych zakładach sterylizacja jest prowadzona w autoklawach, monitorowana jest skuteczność procesów sterylizacji za pomocą testów chemicznych i biologicznych.

Kontrolowane zakłady posiadają opracowane instrukcje postępowania z odpadami. Podczas zabiegów używana jest bielizna jednorazowego użytku oraz wielorazowego użytku – prana poza zakładami. Podczas kontroli obiekty nie budziły zastrzeżeń sanitarnych, we wszystkich zakładach wywieszono znaki słowno - graficzne zakazujące palenia wyrobów tytoniowych.

Zakład tatuażu

Zarejestrowano i skontrolowano 1 zakład – bez zmian do poprzedniego roku.

W zakładzie opracowano i wdrożono procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. Wszystkie powierzchnie po wykonaniu zabiegu są myte i dezynfekowane. Tatuaże są wykonywane wyłącznie przez właściciela obiektu. Używane barwniki posiadają stosowne pozwolenie do stosowania w zabiegach tatuażu. Przy zabiegach używane są narzędzia jednorazowego użytku i stosowana bielizna jednorazowego użycia. Wszystkie odpady wytworzone przy zabiegu: igły, bielizna i środki ochrony indywidualnej traktowane jako materiał zakaźny, przechowywane zgodnie z obowiązującymi przepisami i odbierane przez upoważnioną firmę.

Obiekt we właściwym stanie sanitarnym i technicznym – nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zakłady odnowy biologicznej

W stosunku do roku ubiegłego liczba obiektów nie uległa zmianie, zarejestrowano 3 obiekty, W 2023r. kontroli nie przeprowadzano.

Zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, solaryjnych.

W 2023r. zarejestrowano 6 obiektów w tej grupie, bez zmian do roku poprzedniego. Ogółem skontrolowano 3 zakłady: 1 obiekt usługi fryzjerskie i solaryjne oraz 2 obiekty usługi kosmetyczne i fryzjerskie.

Podczas kontroli zakładu prowadzącego usługi fryzjerskie i solaryjne nie stwierdzono nieprawidłowości: kabina do opalania umieszczona w wydzielonym pomieszczeniu, pomieszczenie wyposażone m.in. w okulary ochronne, rejestr dezynfekcji kabiny oraz wywieszone zgodnie z obowiązującymi przepisami czytelne i widoczne informacje dot. opalania.

W skontrolowanych obiektach istnieją i są wdrożone procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi oraz widnieją znaki zakazujące palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty nie budziły zastrzeżeń sanitarno – higienicznych.

Tereny rekreacyjne

Przeprowadzono 9 kontroli administratorów terenów rekreacyjnych zgodnie z planem kontroli na 2023r. Skontrolowano 24 place zabaw, w tym 2 piaskownice oraz 6 siłowni zewnętrznych.

Obiekty utrzymane czysto, trawa koszona na bieżąco, kosze na odpady szczelne, opróżnione, na tablicach wywieszony regulamin korzystania z placów zabaw i siłowni. W kontrolowanych obiektach stan techniczny obiektów i urządzeń nie budził zastrzeżeń.

Park i skwery na terenie miasta Hrubieszowa zarejestrowano jako 1 obiekt, bez zmian do roku ubiegłego, utrzymane w należyтым stanie sanitarno – porządkowym.

Cmentarze

Pod nadzorem sanitarnym PPIS w Hrubieszowie znajduje się 35 cmentarzy. Wszystkie nadzorowane obiekty cmentarne pozostają w administracji parafii rzymsko – katolickich.

W okresie sprawozdawczym skontrolowano 16 cmentarzy, ogółem przeprowadzono 17 kontroli, w tym 1 sprawdzającą.

W 2023r. na jednym z cmentarzy stwierdzono niewłaściwy stan techniczny ogrodzenia. PPIS w Hrubieszowie wydał decyzje ws. usunięcia nieprawidłowości – zalecenia ujęte w decyzji zostały wykonane.

Pozostałe skontrolowane obiekty w okresie sprawozdawczym nie budziły zastrzeżeń. Odpady komunalne pochodzące z powierzchni grzebalnej cmentarzy gromadzone w pojemnikach, kontenerach oraz w workach, w niektórych obiektach dodatkowa segregacja na szkło i plastik. Na cmentarzach zapewniono dostęp do wody do celów gospodarczych.

Domy przedpogrzebowe

W roku sprawozdawczym zaplanowano i skontrolowano 2 domy przedpogrzebowe.

W ww. obiektach zaopatrzenie w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia. Odpady komunalne usuwane do pojemników – podpisana stosowana umowa na wywóz odpadów, odpady zakaźne przechowywane w wydzielonej lodówce (monitorowana temperatura przechowywana odpadów) – podpisano umowę na odbiór odpadów.

Skontrolowane domy przedpogrzebowe posiadają wymagane pomieszczenia przeznaczone do: wystawiania trumien ze zwłokami oraz odprawiania ceremonii pogrzebowych, przygotowania ciał do pochówku, przechowywania zwłok wyposażone w urządzenia chłodnicze, ekspozycji trumien i odzieży pogrzebowej oraz pomieszczenia do przechowywania sprzętu porządkowego i środków do mycia i dezynfekcji pomieszczeń. Wszystkie podłogi i ściany do wysokości 2m oraz sprzęty posiadają powierzchnie łatwo zmywalną, nienasiąkliwą, odporną na środki dezynfekcyjne. Ponadto w skład pomieszczeń wchodzi: pomieszczenia biurowe, pomieszczenia socjalne dla pracowników z wydzieloną łazienką i pokojem śniadań. Wszystkie pomieszczenia posiadają wentylację grawitacyjną i/lub mechaniczną, w jednym domu

wentylacja mechaniczna z systemem rekuperacji. W pomieszczeniu służącym do przechowywania zwłok lodówki z ciągłym pomiarem temperatury. Dezynfekcja urządzeń i pomieszczeń jest prowadzona po każdej usłudze związanej z przygotowaniem ciała osoby zmarłej do pochówku. Sprzęt służący do sprzątania myty, dezynfekowany i przechowywany w wydzielonym pomieszczeniu gospodarczym. Pracownicy wyposażeni w odzież ochronną i roboczą oraz środki ochrony indywidualnej.

Zakład Karny

W 2023r. przeprowadzono kontrolę w zakresie: postępowania z wytworzonymi odpadami, postępowania z bielizną, wyrywkowej oceny cel i pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osadzonych. W kontrolowanym obiekcie opracowano i wdrożono do stosowania instrukcje i procedury postępowania z odpadami, bielizną, odzieżą, materacami oraz zasady utrzymania czystości i dezynfekcji, wydzielono pomieszczenia na magazyny brudnej i czystej pościeli i bielizny. Na stanie duży zapas środków czystościowo – dezynfekcyjnych i higienicznych. Na odbiór odpadów komunalnych podpisana stosowna umowa. Do stanu sanitarno- higienicznego uwag nie wniesiono.

Apteki

Zarejestrowano 25 obiektów, bez zmian do roku poprzedniego. Przeprowadzono kontrolę 10 aptek. Skontrolowane apteki nie budziły zastrzeżeń sanitarnych, utrzymane czysto, wyposażone w kosze na odpady komunalne. W obiektach obowiązuje zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Stacje paliw

W roku 2023r. objęto nadzorem 10 obiektów posiadających zaplecze higieniczno – sanitarne dla podróżnych (bez zmian do roku poprzedniego); skontrolowano 6 obiektów. Stacje paliw utrzymane w należyтым stanie sanitarno-technicznym, zaopatrzone w bieżącą wodę przeznaczoną do spożycia przez ludzi z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, właściwie usuwające nieczystości stałe i płynne, zaplecza higieniczno – sanitarne dla podróżnych w dniach kontroli utrzymane czysto, wyposażone w środki higieny. Podczas kontroli sprawdzano posiadanie koncesji na obrót paliwami. W obiektach obowiązuje całkowity zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Obiekty sportowe

W 2023 r. zarejestrowano 2 obiekty zakwalifikowane do grupy obiektów sportowych: HOSiR oraz nowy obiekt: Zespół Sportowo – Rekreacyjny w Horodle (nie kontrolowany w roku sprawozdawczym). Kontrolę przeprowadzono w HOSiR – obiekt z zapleczem szatniowym i sanitarnym. Na terenie HOSiR zorganizowano punkt recepcyjny dla uchodźców z Ukrainy. Pracownicy obsługujący punkt recepcyjny zajmują pomieszczenia biurowe kontrolowanego obiektu. Do obiektu nie wniesiono zastrzeżeń higieniczno – sanitarnych.

Targowiska

Zarejestrowano 4 obiekty, bez zmian do poprzedniego roku; skontrolowano 2 obiekty. Targowiska wygradzone, nawierzchnia wewnątrz utwardzona, stanowiska handlowe zadaszone. Odpady komunalne magazynowane w pojemnikach, na odbiór podpisane stosowne umowy. Zaopatrzenie w wodę z wodociągów zbiorowego zaopatrzenia, odprowadzenie nieczystości płynnych do sieci kanalizacyjnej. Targowiska sprzątane po zakończonym dniu targowym, uwag do stanu sanitarno- higienicznego nie wniesiono.

Zakłady Pralnicze

Pod nadzorem PPIS w Hrubieszowie znajduje się 1 obiekt, bez zmian do roku ubiegłego, przeprowadzono jedną kontrolę, nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zakłady pogrzebowe

Zarejestrowano 6 zakładów świadczących usługi pogrzebowe, skontrolowano 5 zakładów. Wszystkie zakłady pogrzebowe świadczą usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków ludzkich oraz sprzedaży akcesoriów pogrzebowych, zakłady przeprowadzające ekshumacje posiadają umowy na odbiór odpadów z upoważnionymi firmami. Skontrolowano 7 pojazdów do transportu zwłok; wszystkie pojazdy odpowiadały warunkom sanitarno - technicznym obowiązujących przepisów prawnych. Na bieżąco prowadzone są zapisy z zabiegów mycia i dezynfekcji, kontrolowane środki transportu utrzymane są czysto.

Stan sanitarny środków transportu w 2023r.

Autobusy komunikacji publicznej

W 2023r. zarejestrowano 12 podmiotów świadczących usługi transportu osobowego, przeprowadzono kontrolę w 5 firmach transportowych; skontrolowano ogółem 21 autobusów i mikrobusów.

Stan sanitarno – higieniczny środków transportu osobowego nie budził zastrzeżeń: umieszczony płyn do dezynfekcji rąk. W kontrolowanych pojazdach podłogi bez ubytków, czyste, szyby, zasłonki w oknach, tapicerka i pokrowce na siedzeniach utrzymane w należytej czystości. Środki transportu osobowego wyposażone w apteczkę I pomocy, zmiotkę i szufelkę oraz w znak graficzno – słowny zakazujący palenia wyrobów tytoniowych.

Samochody do przewozu chorych

Zarejestrowano 1 podmiot, skontrolowano 3 pojazdy, w trakcie kontroli uwag nie wniesiono.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU HRUBIESZOWSKIEGO ZA 2023 ROK W RAMACH DZIAŁALNOŚCI ZAPOBIEGAWCZEGO NADZORU SANITARNEGO

Wprowadzenie

Działalność zapobiegawczego nadzoru sanitarnego dotyczyła zakresu określonego w art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz. U. z 2023, poz.338 z późn.zm) działania ww. komórki organizacyjnej są podejmowane na wniosek administracji lub zainteresowanego podmiotu na poszczególnych etapach realizacji inwestycji, w szczególności objętych nadzorem bieżącym przez Państwową Inspekcję Sanitarną.

Działalność kontrolna i opiniodawcza w 2023 roku podobnie jak w latach ubiegłych skoncentrowana była na uczestniczeniu w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych lub ich części lub zmiany sposobu użytkowania, na uzgadnianiu dokumentacji projektowej, a także na współuczestniczeniu z komórkami organizacyjnymi PSSE w Hrubieszowie w zakresie zapobiegawczego nadzoru pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych nad warunkami higieny: środowiska, pracy, procesów nauczania i wychowania, wypoczynku i rekreacji, warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia i przedmiotów użytku, warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinny spełniać inne obiekty budowlane.

Działalność opiniodawcza dotyczyła również postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanych inwestycji zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023r., poz.1094 z późn.zm), a także uzgadnianie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego,

decyzji o warunkach zabudowy na terenie miasta Hrubieszowa i na obszarze gmin powiatu hrubieszowskiego.

Kontrole

W 2023 roku uczestniczono ogółem w 31 kontrolach.

Liczba kontroli w trybie art. 56 Prawa budowlanego.

Na podstawie art. 56 ustawy z dnia 07 lipca 1994r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2023, poz.682 z późn. zm.) i na podstawie art. 3 pkt 3 o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (tj. Dz.U. z 2023, poz.338 z późn.zm.) uczestniczono w **16 kontrolach** ,w **6** przypadkach przeprowadzono rekontrolę tj.:

1. budynek usługowo-handlowy sieci Biedronka w Werbkowicach,
2. budynek Ośrodka Zdrowia w Trzeszczanach,
3. budynek mieszkalno-usługowy z przeznaczeniem na przedszkole ul. Basaja 12 w Hrubieszowie,
4. budynek handlowo-usługowy w Teratynie,
5. budynek sklepu spożywczego przy ul. Piłsudskiego w Werbkowicach,
6. budynek gastronomiczny sieci MC Donald's ul. Łany w Hrubieszowie.

Rekontrole zostały przeprowadzone z uwagi na m.in. następujące nieprawidłowości:

- a. brak możliwości odprowadzenia wód opadowych,
- b. brak właściwej ilości punktów wodnych,
- c. brak zapewnionego w pełni utwardzonego dojścia i dojazdu do budynków,
- d. zalegające duże ilości kurzu i pyłu, ściany z odpryskami, brak fug, futryny drzwiowe uszkodzone.

Ponowne kontrole wykazały usunięcie wyżej wymienionych uchybień.

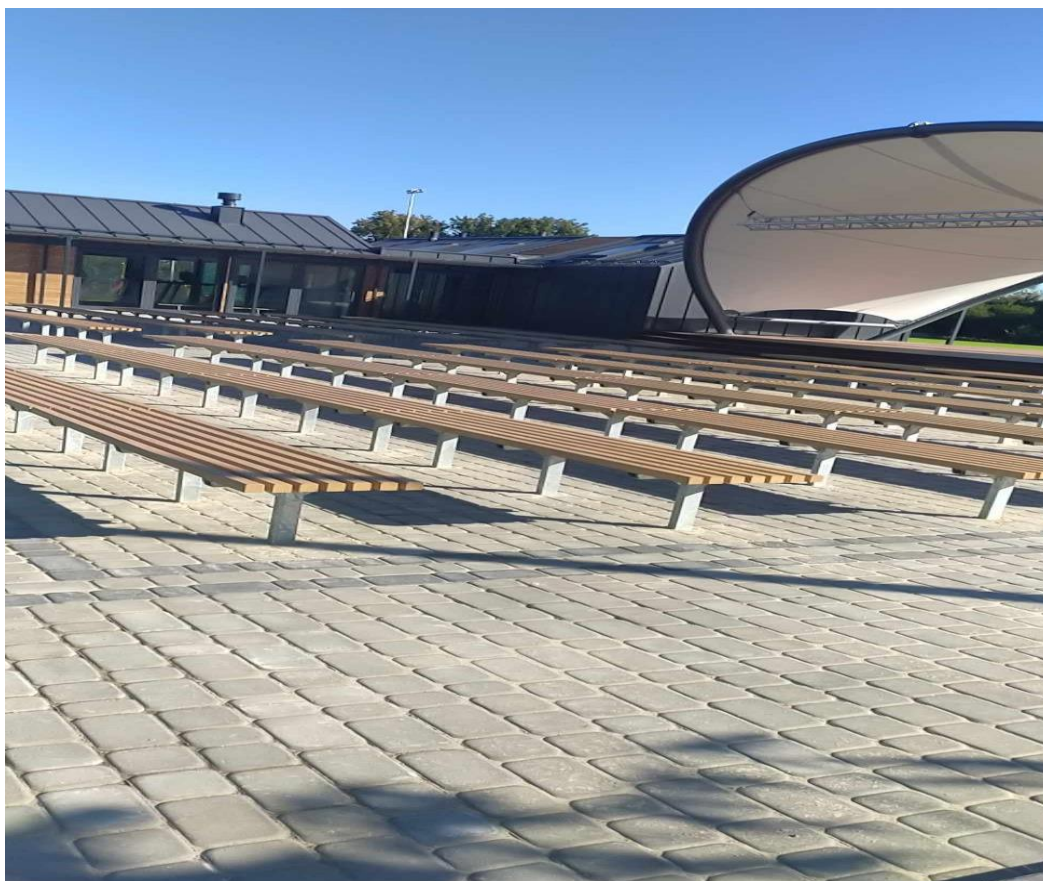
Obiekty na terenie miasta Hrubieszowa:

1. Budynek gastronomiczny MC'Donald's ul. Łany w Hrubieszowie.
2. Budynek sali gimnastycznej z zapleczem higieniczno-sanitarnym przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Hrubieszowie .
3. Budynek mieszkalno-usługowy I piętro z przeznaczeniem na przedszkole ul. Basaja 12 w Hrubieszowie.

Obiekty na terenie powiatu hrubieszowskiego :

1. Budynek Ośrodka Zdrowia w Trzeszczanach, gmina Trzeszczany.
2. Budynek Ośrodka Zdrowia w Uchaniach, gmina Trzeszczany.
3. Przebudowa i rozbudowa budynku remizy strażackiej w Leopoldowie, gmina Trzeszczany.
4. Budynek sklepu spożywczo-przemysłowego w Obrowcu, gmina Hrubieszów.
5. Budynek handlowo-usługowy w Teratynie, gmina Uchanie.
6. Farma fotowoltaiczna w Liwczu, gmina Dołhobyczów.
7. Budowa zespołu boisk wraz z budynkami szatniowymi i sanitarnymi, amfiteatrem i niezbędną infrastrukturą w Horodle, gmina Horodło (fot.1 i fot.2).
8. Sklep samoobsługowy spożywczy w Werbkowicach, gmina Werbkowice.
9. Przebudowa obiektu szkoły w Werbkowicach, gmina Werbkowice.
10. Budynek sali sportowej z zapleczem sanitarno-higienicznym wraz z niezbędną infrastrukturą w Uchaniach, gmina Uchanie.
11. Przebudowa i nadbudowa budynku GOK-u w Nieleddwi, gmina Trzeszczany.
12. Budynek handlowo-usługowy ul. Zamojska w Werbkowicach, gmina Werbkowice.
13. Budynek świetlicy wiejskiej w Rogalinie, gmina Horodło.

Przykładem inwestycji obiektów użyteczności publicznej jest nowo wybudowany zespół boisk wraz z budynkami szatniowymi i sanitarnymi, amfiteatrem i niezbędną infrastrukturą w Horodle, gmina Horodło (fot.1 i fot.2 zdjęcia wykonane telefonem służbowym PST/I/1/30).

Fotografia 1 (budynek siłowni z zapleczem sanitarnym i amfiteatrem w Horodle)

Fotografia 2 (kompleks boisk sportowych w Horodle)

Liczba kontroli – współudział

W ramach współpracy z innymi komórkami organizacyjnymi w tut. Stacji z Sekcją Higieny Żywności i Żywności, przeprowadzono 3 kontrole w związku z rejestracją i zatwierdzeniem zakładów produkujących lub wprowadzających do obrotu żywność podlegającą urzędowej kontroli Państwowej Inspekcji Sanitarnej które dotyczyły następujących obiektów:

- Sieć sklepu Żabka, ul. Kolejowa w Hrubieszowie.
- Sklep spożywczo-przemysłowy w Obrowcu.
- Punkt Małej Gastronomii w Dołhobyczowie.

Ilość opinii i decyzji o spełnieniu wymagań higienicznych i zdrowotnych innych niż art. 56 Prawa budowlanego.

Na podstawie innych przepisów prawnych m.in. Prawo oświatowe (tj. Dz.U. z 2021, poz.1082 z późn.zm.) i rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (tj. Dz.U. z 2020, poz.1604 z późn.zm.) przeprowadzono 3 kontrole :

1. Przedszkole ul. Basaja 12 w Hrubieszowie.
2. Policealna Szkoła Medyczna ul. Nowa w Hrubieszowie w zawodzie - terapeuta zajęciowy.
3. Policealna Szkoła Medyczna ul. Nowa w Hrubieszowie w zawodzie - opiekun medyczny.

oraz na podstawie art.100 ust.2 pkt 4 Prawo farmaceutyczne (tj. Dz.U. z 2022r. , poz.2301 z późn.zm.)

1. Punkt apteczny w Nielew, gmina Trzeszczany. W związku z uchybieniami w punkcie aptecznym przeprowadzono rekontrolę w trakcie której stwierdzono wykonanie usterek i wydano pozytywna opinię sanitarną.

Dla wyżej wymienionych obiektów wydano 4 pozytywne opinie sanitarne.

Przeprowadzono kontrolę na wniosek strony odnośnie spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych dla utworzenia żłobka w lokalu po byłej szkole podstawowej w Obrowcu, gmina Hrubieszów (sporządzono protokół kontroli).

Wydano 16 stanowisk z art.56 Prawa Budowlanego w formie opinii sanitarnych – wszystkie pozytywne.

Liczba przeprowadzonych kontroli budowy - nie przeprowadzano.

3. Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko

Liczba wydanych opinii dotyczącej uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości prognozy w oparciu o art. 53 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023r., poz. 1094 z późn. zm.) - wydano

3 uzgodnienia.

Liczba wydanych opinii o konieczności lub braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny w oparciu o art.48 ustawy z dnia 3 października 2008 r.

o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.) - wydano **3 opinie** odstąpienia od strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

Liczba wydanych opinii dotycząca zaopiniowania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań związku z art.54 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.) - **nie wydawano.**

4. Ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko

Liczba wydanych opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu w oparciu o art.64 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.).

Ogółem wpłynęło **23** wnioski rozpatrzono 22 wnioski, jedną sprawę przeniesiono do rozpatrzenia na 2024r.

Wydano **18 opinii** odnośnie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu były to następujące przedsięwzięcia :

- farmy fotowoltaiczne - **4 wnioski**,
- przebudowa i budowa dróg i mostu (wojewódzka, powiatowe, gminne) – **4 wniosków**,
- infrastruktura wodno-kanalizacyjna – **4 wnioski**,
- budowla piętrząca – **1 wniosek**,
- magazyny – **3 wnioski**,
- instalacja peletu – **1 wniosek**,
- kabina lakiernicza z warsztatem samochodowym – **1 wniosek**.

W 2 przypadkach nałożono zakres raportu dla następujących inwestycji:

- budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Turkowice, gmina Werbkowice.
- budowa farmy fotowoltaicznej w miejscowości Łysa Góra , gmina Werbkowice,

Liczba wydanych opinii odnośnie ustalenia zakresu raportu tj. przypadki dotyczące tylko przedsięwzięć grupy 1 przed sporządzeniem raportu obligatoryjnie wymaganego w oparciu o art.70 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.)

- nie wydawano.

Liczba uzgodnień warunków realizacji w oparciu o art.77 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2022 r., poz. 1029 z późn. zm.).

Wydano 2 opinie sanitarne dotyczące budowy budynku inwentarskiego - kurników przeznaczonych do hodowli kur niosek w miejscowości Lipina , gmina Dołhobyczów i budowy obwodnicy północnej w ciągu drogi wojewódzkiej nr 844 Chełm -Hrubieszów-Witków-Dołhobyczów – Granica Państwa.

Liczba przeprowadzonej ponownej oceny oddziaływania na środowisko w oparciu o art.90 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.) - **nie wydawano.**

5. Liczba wydanych uzgodnień dokumentacji projektowej.

Wydano **1 pozytywna opinię sanitarną** odnośnie zaopiniowania niepublicznego przedszkola zintegrowanego przy ul. Uchańskiej w Hrubieszowie.

6. Liczba wydanych decyzji płatniczych:

Wydano **21 decyzji płatniczych** na kwotę 5.785 złotych.

7.Liczba uzgodnień miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań:

Wydano **11 postanowień i 1 opinię sanitarną** odnośnie uzgodnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych.

Wydano **1 opinię sanitarną** dotyczącą zaopiniowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Trzeszczany.

8.Liczba wydanych decyzji na założenie lub rozszerzenie cmentarza:

Wydano **1 decyzję pozytywną** na rozszerzenie cmentarza parafialnego w Hrubieszowie.

9.Inne stanowiska

W 2023 roku wykazano **40 innych spraw**.

Dotyczyły one następujących spraw:

- 12 pism o uzupełnienie KIP i raportu OOS,
- 1 zawiadomienie o przekazaniu sprawy według właściwości,
- 1 pismo odnośnie odpowiedzi dla Burmistrza Miasta Hrubieszowa dotyczące wydania decyzji środowiskowej,
- 5 postanowień warunków zabudowy,
- 2 plany i przedsięwzięcia na 2024r.
- 1 pismo odnośnie uzupełnienia informacji w związku z rozszerzeniem cmentarza parafialnego w Hrubieszowie,
- 3 posiedzenia w komisji powołanej przez Starostę Powiatu Hrubieszowskiego odnośnie wydania opinii na rozszerzenie działalności Warsztatów Terapii Zajęciowej w Alojzowie w zakresie spełnienia warunków higienicznych i zdrowotnych.
- 4 opinie pozytywne inne niż z art.56 Prawa Budowlanego

10. Wnioski

W ramach czynności odbiorowych ww. obiektów dokonywano szczegółowego przeglądu obiektów pod kątem wymagań higienicznych i zdrowotnych z uzgodnioną dokumentacją projektową oraz wymogami sanitarnymi określonymi przez obowiązujące przepisy prawne. Były to większości obiekty użyteczności publicznej (m.in. podmioty lecznicze, infrastruktura sportowa, świetlice i domy kultury).

Biorąc pod uwagę wymagania sanitarno-techniczne, stan obiektów budowlanych oddawanych do użytkowania nie odbiegał od wymogów zawartych w przepisach z poprzednich lat. W 2023 roku zauważa się wzrost wniosków od sektora państwowego jest to pozytywna zmiana w porównaniu do lat poprzednich, gdzie dominująca wcześniej dziedziną był rozwój usług handlowych i gastronomicznych sektora prywatnego.

Wszystkie obiekty zostały skontrolowane na podstawie napływających wniosków. Podkreślić należy wysoki standard wykończenia obiektów i dbałość o warunki pracy dla personelu.

W 2023r. zauważa się w dalszym ciągu tendencje malejące w zakresie uzgodnień projektów budowlanych inwestycji, a zauważa się wzrost wniosków dla miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. W dalszym ciągu na tym samym poziomie bądź podobnym utrzymuje się tendencja wydawanych opinii w sprawie braku potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i stwierdzenia potrzeby co do zakresu raportu w oparciu o art.64 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz. U. z 2023 r., poz. 1094 z późn. zm.) i odbiorów budowlanych związanych z dopuszczeniem do użytkowania w porównaniu do roku ubiegłego.

W oparciu o przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko najwięcej opinii sanitarnych wydano na infrastrukturę drogową : przebudowę i budowę dróg publicznych i obiektu mostowego. Bardzo dobrym wskaźnikiem jest rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej do oceny oddziaływania na środowisko złożono 4 wnioski od sektora państwowego (urzędy gmin). Ponadto część wniosków dotyczyła pozyskiwania energii z farm fotowoltaicznych. Są to inwestycje bardzo ważne poprawiające warunki bytowe mieszkańców, a tym samym zapewniające właściwe warunki higieniczne i sanitarne dla zdrowia i życia ludzi oraz dla ochrony środowiska wodno-gruntowego.

Nie wydawano negatywnych opinii sanitarnych.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU HRUBIESZOWSKIEGO W ZAKRESIE HIGIENY PRACY ZA 2023 ROK

I. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego.

1. W 2023 roku Stanowisko ds. Higieny Pracy PSSE w Hrubieszowie obejmowało nadzorem 382 obiektów, liczba zatrudnionych pracowników objętych ewidencją 6255 osób. W 230 zakładach pracy zatrudnionych jest do 9 pracowników, w 126 zakładach pracy zatrudnionych jest do 49 pracowników, w 25 zakładach pracy zatrudnionych jest powyżej 50 pracowników oraz 1 zakład pracy zatrudniający powyżej 250 pracowników. Przeprowadzono ogółem 86 kontroli sanitarnych w 79 zakładach pracy (liczba zatrudnionych w skontrolowanych zakładach pracy – 2399 osób). W stosunku do roku 2022 nastąpił spadek o 3 nadzorowane obiekty. Zrealizowano plan kontroli przewidziany na 2023r.
2. Wydano ogółem 8 decyzji administracyjnych zawierających zalecenia PPIS dotyczące usunięcia nieprawidłowości, w tym 1 decyzja administracyjna dotycząca zakazu udostępniania na rynku i wycofania produktów kosmetycznych zawierających w składzie zakazaną substancję pirytonian cynku. Do najczęściej stwierdzanych nieprawidłowości należy niewłaściwy stan sanitarny i techniczny pomieszczeń pracy oraz pomieszczeń higienicznosanitarnych dla pracowników. Wydano również 2 decyzje dotyczące braku aktualnych wyników badań środowiska pracy oraz 1 decyzję dotyczącą braku oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy. Ponadto wydano 7 decyzji płatniczych na sumę 1599zł., wynikających ze stwierdzenia uchybień podczas kontroli planowanych oraz kontroli sprawdzających.
3. W ewidencji znajduje się 5 zakładów pracy, w których stwierdzono przekroczenia NDN hałasu oraz mikroklimatu gorącego. Stwierdzono przekroczenia w zakładach branży o numerze PKD:
PKD 10- 1 zakład z ogólną liczbą 8 pracowników pracujących w przekroczeniach,
PKD 42- 1 zakład z ogólną liczbą 7 pracowników pracujących w przekroczeniach,
PKD 81- 1 zakład z ogólną liczbą 4 pracowników pracujących w przekroczeniach,
PKD 84- 2 zakłady z ogólną liczbą 7 pracowników pracujących w przekroczeniach.
Liczba pracowników pracujących w przekroczeniach NDN czynników fizycznych – 26 osób.

W porównaniu do roku 2022 na stanowiskach gdzie występują przekroczenia NDN hałasu liczba pracowników nie uległa zmianie. Wzrost liczby pracowników spowodowany jest przekroczeniem mikroklimatu gorącego w Cukrowni Werbkowice przy ul. Przemysłowej 2.

W kontrolowanych obiektach, gdzie stwierdzono przekroczenia NDN hałasu oraz mikroklimatu gorącego zostały opracowane i wdrożone programy działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia na czynnik szkodliwy.

II. Warunki pracy i ocena narażenia zawodowego pracowników narażonych na substancje rakotwórcze zawarte w lekach cytostatycznych.

W 2023 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie nie było zakładów pracy, w których pracownicy byli narażeni na działanie substancji rakotwórczych zawartych w lekach cytostatycznych.

III. Warunki pracy podczas zabezpieczania/usuwania wyrobów zawierających azbest.

Zgodnie z obowiązkiem nałożonym w § 6 ust. 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004r. Nr 71 poz. 649) w 2023 roku PSSE w Hrubieszowie otrzymało 1 zgłoszenie prac demontażowych pokryć dachowych zawierających azbest w powiecie hrubieszowskim.

Według oświadczenia złożonego przez przedstawiciela podmiotu zgłaszającego do PSSE w Hrubieszowie prace polegające na zabezpieczaniu lub usuwaniu wyrobów zawierających azbest, ze względu na dużą liczbę rezygnacji właścicieli posesji z wykonywania prac, firma wykonała w kilku przypadkach odbiór wyrobów zawierających azbest, nie wykonywano prac demontażowych pokryć dachowych na terenie powiatu hrubieszowskiego.

IV. Nadzór nad czynnikami biologicznymi.

1. W ewidencji PSSE w Hrubieszowie znajduje się 350 zakłady, w których pracownicy są narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne. W 2023 roku przeprowadzono 74 kontroli w zakresie nadzoru nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy, skontrolowano 74 obiektów.

2. Na terenie powiatu hrubieszowskiego w skontrolowanych obiektach 2023r. 1288 osób było narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych w toku wykonywania czynności służbowych w zakładach pracy, w tym:
 - na szkodliwe czynniki z grupy 2 zagrożenia- 1288 osób,
 - na szkodliwe czynniki z grupy 3 zagrożenia- 338 osób.
3. W wyniku prowadzonego nadzoru nad zakładami, w których zatrudnieni są pracownicy narażeni na szkodliwe czynniki biologiczne w 2023 roku nie wydano decyzji w ramach oceny realizacji wymogów w zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki.

V. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi.

Na terenie powiatu hrubieszowskiego w ewidencji znajdowały się 10 zakładów pracy w tym skontrolowano 7 zakładów. Liczba osób narażonych na czynniki rakotwórcze to 39 pracowników w tym 9 kobiet.

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono uchybień/nieprawidłowości.

VI. Nadzór nad podmiotami wykonującymi działalność leczniczą.

W 2023 roku w ewidencji podmiotów leczniczych znajdowało się 38 obiektów- przeprowadzono ogółem 7 kontroli sanitarnych. Wydano 1 decyzję administracyjną dotyczącą niewłaściwego stanu sanitarnego i technicznego pomieszczenia pracy.

VII. Choroby zawodowe.

1. W 2023 roku do PPIS w Hrubieszowie zgłoszono 3 podejrzenia zachorowania na choroby zawodowe.
2. Prowadzono 4 postępowania administracyjne w związku ze zgłoszeniem podejrzenia choroby.
3. W roku 2023 wydano 2 decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej oraz 1 decyzję umarzającą postępowanie w związku z podejrzeniem choroby zawodowej.

OCENA STANU SANITARNEGO POWIATU W 2023 R. W ZAKRESIE OGRANICZENIA ZAGROŻEŃ ZDROWIA PUBLICZNEGO STWARZANYCH PRZEZ ŚRODKI ZASTĘPCZE, NOWE SUBSTANCJE, PREKURSORY NARKOTYKÓW KAT. 2 I 3, SUBSTANCJE CHEMICZNE, ICH MIESZANINY, PRODUKTY BIOBÓJCZE, DETERGENTY.

I. Ograniczenia zagrożeń zdrowia publicznego stwarzane przez środki zastępcze i nowe substancje psychoaktywne.

Na terenie powiatu hrubieszowskiego nie prowadzono postępowań w zakresie nadzoru nad zakazem wytwarzania i wprowadzania do obrotu środków zastępczych w 2023r.

W 2023r. nie zgłaszano podejrzeń zatrucia środkiem zastępczym.

Przeprowadzano 2 wspólne kontrole z funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Hrubieszowie.

II. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi.

W 2023r. pracownicy stanowiska ds. higieny pracy działający z upoważnienia PPIS w Hrubieszowie trakcie wykonywania czynności kontrolnych ocenili realizację wymogów w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w 72 obiektach. W wyniku przeprowadzonych 72 kontroli, nie wydano decyzji administracyjnych.

III. Nadzór nad produktami biobójczymi i detergentami.

W ramach prowadzonego nadzoru nad produktami biobójczymi w 2022 roku przeprowadzono 17 kontroli. W wyniku kontroli w zakresie realizacji wymogów dotyczących udostępniania i stosowania produktów biobójczych nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Nadzór nad prekursorami narkotyków kat. 2 i 3.

W 2023 roku przeprowadzono ogółem 2 kontrole:

- a) w Cukrowni Werbkowice przy ul. Przemysłowej 2 należącej do Krajowej Grupy Spożywczej S.A. w Toruniu, w którym stosowane są prekursory narkotyków kat. 3:
 - kwas siarkowy min. 95% CZDA,

- kwas solny 0,35714 mol/l (1/2,8N) roztwór mianowany,
- kwas solny 0,03571 mol/l (1/28N).

Kwas siarkowy stężony w laboratorium zakładowym stosowany jest do wykonywania roztworu EPOL, który jest stosowany do wykrywania śladów cukru w kondensatach. Kondensaty są to skropliny z wyparki stosowane do zasilania kotłów.

Kwas solny używany jest w laboratorium zakładowym do oznaczania alkaliczności soków. Alkaliczność badana jest w celu optymalnego prowadzenia procesu produkcji cukru.

- b) w Młyny Lubelskie Sp z o.o., Mojsławice 58, 22-510 Uchanie, w którym stosowany jest prekursor narkotyków kat.3, kwas chlorowodorowy 35%- 38% jako odczynnik chemiczny stosowany w laboratorium zakładowym,

W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA STANU SANITARNO-TECHNICZNEGO PLACÓWEK OŚWIATOWO -WYCHOWAWCZYCH

Liczba obiektów pod nadzorem (ogółem): **103** w tym **102 placówek stałych**: 28 szkół podstawowych w tym 1 szkoła podstawowa specjalna, 1 liceum ogólnokształcące, 1 technikum, 6 zespołów szkół, 26 przedszkoli, 2 żłobki, 1 placówka z pobytem całodobowym, 1 ognisko pracy pozaszkolnej, 3 placówki wsparcia dziennego, 30 placówek wychowania pozaszkolnego oraz 1 placówka sezonowa – wypoczynek letni dla dzieci i młodzieży w formie w miejscu zamieszkania.

W 2023 roku na terenie działania powiatu hrubieszowskiego z dniem 31.08.2023r., zakończyło działalność 7 placówek, zgłoszono zawieszenie działalności w 3 placówkach, objęto nadzorem 3 placówki. Z dniem 01.09.2023r. utworzono Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mirczu ul. Kryłowska 27, 22-530 Mircze, w którego skład weszły Szkoła Podstawowa w Mirczu i Punkt Przedszkolny w Mirczu.

Oddano do użytku:

- salę gimnastyczną wraz z zapleczem szatniowym przy Szkole Podstawowej Nr 1 w Hrubieszowie ul. Listopadowa 12, 22 - 500 Hrubieszów

- salę sportową wraz z zapleczem sanitarnym i szatniowym w oddzielnym budynku przy Szkole Podstawowej w Uchaniach ul. Szkolna 13, 22 – 510 Uchanie oraz przeprowadzono termomodernizację budynku szkoły,
- zakończono remont i termomodernizację budynku w Zespole Szkolno-Przedszkolnym w Werbkowicach.

Nie odnotowano zamknięć, unieruchomień, wyłączenia z użytkowania obiektu lub jego części.

Wydano **19 decyzji** nakazowych w tym 3 decyzje zmieniające termin realizacji **na poprawę stanu sanitarnego:**

- na przedszkola – **1 decyzja**,
- na szkoły podstawowe – **12 decyzji** w tym 1 zmieniające termin realizacji,
- na zespoły szkół – **3 decyzje** w tym 1 zmieniające termin realizacji,
- na placówka z pobytem całodobowym -**2 decyzje** w tym 1 zmieniające termin realizacji,
- na placówkę wychowania pozaszkolnego – **1decyzja**.

Decyzje dotyczyły m.in.: doprowadzenia do należytego stanu sanitarnotechnicznego: chodnika i schodów prowadzących do wejścia głównego do budynku szkoły, schodów wejściowych, podłóg w salach lekcyjnych, salach sypialnych, świetlicowych, korytarzach, pomieszczeniu siłowni, sali gimnastycznej, materacy do ćwiczeń gimnastycznych, pomieszczeniu biblioteki, ścian i sufitów w salach lekcyjnych, pracowni informatycznej, szatni, korytarzach, obudowy grzejnika w korytarzu, skrzydeł drzwiowych do sal lekcyjnych, nie zabezpieczenia puszkii elektrycznej w jednej sali lekcyjnej, opraw świetlnych w salach lekcyjnych, skrzydeł drzwiowych w sanitariatach dziewcząt i chłopców, brakujących drzwi do przedsionków sanitariatów chłopców, braku aktualnego orzeczenia do celów sanitarno-epidemiologicznych u pracownika, kompletnego wyposażenia apteczki I pomocy, protokołu z okresowej kontroli przewodów kominowych i wentylacyjnych, nie zapewnienia prawidłowego tygodniowego rozkładu zajęć lekcyjnych pod kątem zachowania zasad higieny w 1 oddziale ,nie dostosowania mebli do zasad ergonomii w jednym oddziale, ściany bocznej schodów zewnętrznych, rur spustowych, parapetu zewnętrznego, rewizji elektrycznej.

Na jeden zespół szkolno-przedszkolny nałożono mandat karny w wysokości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych) na stwierdzony zły stan sanitarnohigieniczny w pomieszczeniu porządkowym (składowane śmieci, zalegający kurz i brudne podłogi).

W stosunku do 6 placówek prowadzone jest postępowanie administracyjne:

-wydane w roku 2023 -w 5 placówkach tj.: w jednej placówce, z uwagi na zły stan sanitarnotechniczny podłogi w 3 salach zajęć, w drugiej placówce, z uwagi na zły stan sanitarnotechniczny podłogi w sali lekcyjnej, w trzeciej placówce, z uwagi na zły stan sanitarnotechniczny: sufitu w sali lekcyjnej i w rozkładzie zajęć lekcyjnych nie zapewniono równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia w jednym oddziale, w czwartej placówce, z uwagi na zły stan sanitarnotechniczny - ściany bocznej schodów zewnętrznych, rur spustowych, parapetu zewnętrznego, rewizji elektrycznej oraz nie dostosowania mebli do zasad ergonomii w jednym oddziale, w piątej placówce, z uwagi na zły stan sanitarnotechniczny podłogi w pomieszczeniu biblioteki,

- wydane w latach poprzednich– w 1placówce:

dot. zalecenia wydanego w 2021r., na zły stan sanitarnotechniczny sanitariatów dla chłopców na I piętrze budynku B. Zmieniono kolejny raz termin wykonania na dzień 31.08.2024r. *z uwagi na realizowanie zaleceń etapami.*

Zmiana terminów zaleceń ujętych w decyzji spowodowana była brakiem środków finansowych oraz trudnościami w zatrudnieniu firmy lub pracowników do wykonania prac remontowych, które musiały być wykonywane etapami.

W 2023 r. na placówki szkolne wpłynęło 5 informacji dotyczących niewłaściwych warunków sanitarnohigienicznych. Podjęto działania z urzędu, przeprowadzono kontrole interwencyjne.

Interwencji zasadnych : 3

Jedna w przedmiocie występowania wszawicy w jednej szkole podstawowej klasie IV. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w trakcie, której przeprowadzono pogadankę dla personelu pedagogicznego i dyrektora szkoły nt. profilaktyki i zwalczania wszawicy oraz przekazano materiały edukacyjne - ulotki pt. „Wszawica Głowy”, „Pediculoza” - broszura oraz „Stanowisko Departamentu Matki i Dziecka w Ministerstwie Zdrowia w sprawie zapobiegania i zwalczania wszawicy u dzieci”.

Dwie wpłynęły na jedną placówkę szkolną w tym:

- **jedną** zgłoszono pisemnie od rady rodziców do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego a następnie skargę przekazano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w celu rozpatrzenia interwencji według kompetencji w przedmiocie niezapewnienia właściwych warunków sanitarnohigienicznych.

Przeprowadzono kontrolę interwencyjną w zakresie obejmującym stawiane w skardze zarzuty, w trakcie, której część zarzutów potwierdzono, dotyczyły: przenikającego do sal lekcyjnych kurzu powstającego w trakcie prac remontowych, uciążliwego hałasu dla uczniów i nauczycieli podczas zajęć lekcyjnych spowodowanego pracującymi urządzeniami przy pracach remontowych. Przekazano informację o sposobie załatwienia sprawy wraz z kopią dokumentacji kontrolnej do Lubelskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Na stwierdzone nieprawidłowości wystosowano wystąpienie pokontrolne do organu prowadzącego placówkę i dyrektora szkoły. Wydano decyzję płatniczą na organ prowadzący.

- **drugie zgłoszenie** telefoniczne przez osobę podającą się za rodzica ucznia, które dotyczyło wyczuwalności obecności gazu na terenie szkoły po przerwaniu przewodu gazowego na zewnątrz budynku i uciążliwości dla uczniów przez prowadzone prace remontowe w trakcie trwania zajęć lekcyjnych. Po rozpatrzeniu interwencji wystosowano pismo do organu prowadzącego i dyrektora szkoły w sprawie podjęcia skutecznych działań w celu zapewnienia uczniom bezpiecznych

i higienicznych warunków w trakcie pobytu na terenie szkoły oraz zobowiązano do poinformowania o sposobie załatwienia ww. sprawy. Otrzymano pisemną odpowiedź od organu prowadzącego i dyrektora szkoły, że zaistniała awaria została usunięta. Zapewniono uczniom bezpieczne i higieniczne warunki w trakcie pobytu na terenie szkoły. Wszelkie roboty budowlane prowadzone są zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Były 2 interwencje bezzasadne:

Jedna interwencja telefoniczna zgłoszona na placówkę szkolną przez osobę podającą się za rodzica ucznia uczęszczającego do szkoły. Dotyczyła występowania w budynku szkoły insektów

i gryzoni w salach lekcyjnych na I piętrze i na parterze w sanitariatach. Przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w trakcie, której nie potwierdzono wskazywanych zarzutów.

Druga interwencja anonimowa złożona przez rodziców do Dyrektora Zamojskiej Delegatury w Zamościu Kuratorium w Lublinie. Interwencję przekazano do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie w celu rozpatrzenia interwencji według kompetencji w przedmiocie niezapewnienia właściwej temperatury w pomieszczeniach lekcyjnych szkoły. Przeprowadzono kontrolę w trakcie której dokonano pomiaru temperatury w pomieszczeniach szkolnych. Stwierdzono właściwą temperaturę. Wystosowano pismo informujące o wynikach

podjętych działań w sprawie wniesionego zarzutu w interwencji do Dyrektora Zamojskiej Delegatury w Zamościu Kuratorium w Lublinie.

W 2023 roku oceniano warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania:

- oceniono przygotowanie obiektów szkolnych do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2023/2024 w 15 szkołach w tym: 11 szkołach podstawowych, 1 liceum ogólnokształcącym i 3 zespołach szkół,

- na terenie powiatu hrubieszowskiego wszystkie skontrolowane szkoły zostały w pełni przygotowane do rozpoczęcia nowego roku szkolnego 2023/2024, natomiast w 1 placówce prowadzono prace remontowo-budowlane (termomodernizacja budynku szkoły)

- ogółem oceniono dostosowanie mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków w 39 placówkach/169 oddziałach na 1967 stanowiskach pracy ucznia w tym w **8 placówkach szkolnych w 78 oddziałach na 1017** na stanowiskach w związku z nowym modelem sprawowanego nadzoru mającym na celu stałe działania o charakterze profilaktycznym. W wyniku oceny ogółem stwierdzono nie dostosowanie mebli do zasad ergonomii w **8 szkołach w 25 oddziałach na 123** stanowiskach. Przeprowadzono kontrole sanitarne sprawdzające, które wykazały usunięcie nieprawidłowości. W jednej szkole w trakcie kontroli kompleksowej stwierdzono niedostosowanie mebli do zasad ergonomii ucznia w 1 oddziale na 5 stanowiskach pracy ucznia, na stwierdzoną nieprawidłowość obowiązuje decyzja administracyjna,

- poddano higienicznej ocenie tygodniowe rozkłady zajęć lekcyjnych w 22 skontrolowanych szkołach w **178 oddziałach**. W jednej placówce stwierdzono występowanie 2 razy w tygodniu różnicy liczby godzin lekcyjnych pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia wynoszącej 2 godziny w jednym oddziale. Na stwierdzoną nieprawidłowość obowiązuje decyzja administracyjna.

- dokonano oceny odpoczynku w czasie trwania przerw międzylekcyjnych w 21 szkołach w tym:

10 - szkół, zapewnia wszystkie przerwy 10 min. i przynajmniej jedną przerwę dłuższą

10 - szkół, zapewnia przerwy krótsze niż 10 min, ale zapewniają co najmniej jedną przerwę 15 min. lub 20 min.

1 - szkoła, zapewnia przerwy krótsze niż 10 min.

16 - szkół, umożliwia uczniom spędzanie przerw na świeżym powietrzu

-przeprowadzono ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych w 4 placówkach szkolnych: ogółem badaniem objęto 32 oddziały, badaniu poddano 446 uczniów, stwierdzono, że:

- waga tornistra szkolnego do 10% masy ciała wynosiła u **265** uczniów
- waga tornistra szkolnego w zakresie od 10 - 15% masy ciała wynosiła u **133** uczniów
- waga tornistra szkolnego w zakresie >15% masy ciała wynosiła u **48** uczniów

W trakcie kontroli prowadzono działania na rzecz edukacji prozdrowotnej ukierunkowanej na profilaktykę wad postawy, przedstawiono „**Stanowisko Głównego Inspektora Sanitarnego**” i „**Jakie czynniki mają wpływ na przekroczenie wagi tornistrów/plecaków uczniów**”. Poinformowano dyrektorów szkół, że należy codziennie kontrolować zawartość tornistrów, zwracać uwagę na symetryczne rozłożenie ciężaru, zwracać uwagę na noszenie tornistra/plecaka na obu ramionach, natomiast zbyt ciężki plecak może zaburzyć prawidłowy rozwój kręgosłupa.

W trakcie kontroli dyrektorzy szkół zobowiązywali się do przypomnienia wychowawcom klas, nauczycielom i rodzicom, aby zwrócili szczególną uwagę na wagę tornistra/plecaka z jego zawartością u uczniów, aby nie przekraczała powyżej 10-15% masy ciała ucznia zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego,

- przeprowadzono ocenę mebli szkolnych i przedszkolnych oraz urządzeń i sprzętu sportowego w zakresie posiadania certyfikatów:

- w skontrolowanych 36 placówkach odsetek mebli zakupionych po 1997r. wynosi: do 25% w 1 placówce, powyżej 50% w 9 placówkach, w 100% w 26 placówkach.

W 36 placówkach odsetek urządzeń i sprzętu sportowego zakupionego po 1997r. wynosi do 25% w 1 placówce, powyżej 50% w 9 placówkach, 100% w 26 placówkach.

- oceniono warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego w 22-skontrolowanych szkołach:

- 18 szkół posiada wystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego,
- 5 szkół posiada niewystarczające warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego, w których brakuje sal gimnastycznych lub sal gimnastycznych zastępczych, zajęcia lekcyjne w-f odbywają się na korytarzach szkolnych.
- ***oceniono warunki posiadania przez placówkę substancji chemicznych i ich mieszanin w 22 szkołach:***

- przeprowadzone kontrole wykazały, że dwie szkoły posiadają na stanie substancje chemiczne i ich mieszaniny, które są wykorzystywane do doświadczeń chemicznych w formie pokazowej przez nauczycieli. Warunki oceniono jako właściwe.

- *oceniono zapewnienie miejsc na pozostawienie podręczników i przyborów szkolnych w 22 szkołach tj.:*

- w jednej szkole są wyłącznie indywidualne szafki uczniowskie, w 21 szkołach szafki indywidualne w klasach „0”, I-III i regały z półkami i szafkami lub szafy ogólnodostępne dla klas IV-VIII w salach lekcyjnych.

W 2023 roku przeprowadzono pomiary:

- temperatury wody w 47 placówkach, 109 pomieszczeniach w 148 punktach. Nieprawidłowości nie odnotowano,
- powierzchni 24 sal lekcyjnych/sal zabaw w 18 placówkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości,
- inne pomiary (odległość ustawionych kontenerów na śmieci od budynków) -16 .

W 2023 r. z nadzoru w ramach zintegrowanego systemu badań laboratoryjnych w 2 placówkach (w przedszkolu zespołu szkolno-przedszkolnego i powiatowym zespole placówek szkolno-wychowawczych) przeprowadzono pomiary natężenia i równomierności oświetlenia przez Oddział Laboratoryjny Higieny Pracy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zamościu, opracowano wyniki wg normy PN-EN 12464-1:2022-01, które wykazały, że zapewniono prawidłowe oświetlenie w tych placówkach.

Na podstawie przedstawionych w trakcie kontroli sanitarnych wyników pomiarów natężenia i równomierności oświetlenia wykonanych przez podmioty zewnętrzne w 34 placówkach, szkolno-wychowawczych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W 2023 r., dokonano 97 pomiarów temperatury w pomieszczeniach szkolnych w 21 skontrolowanych placówkach. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Zapewnienie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej :

W placówkach oświatowo – wychowawczych na 23 skontrolowane szkoły w 6 funkcjonują gabinety profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W pozostałych szkołach opieka medyczna sprawowana jest przez lekarzy rodzinnych, opieka pielęgniarska sprawowana zadaniowo w pomieszczeniach udostępnianych przez dyrektorów szkół.

Żywnienie/dożywianie dzieci w szkołach:

Na 23 szkoły skontrolowane, 18 prowadzi dożywianie, w tym:

- 8 szkół posiada stołówki,
- 10 szkół zapewnia żywienie w formie cateringowej.

W 7 szkołach wydawany jest posiłek II daniowy, w 11 szkołach posiłek jednodaniowy. Ogółem z żywienia korzysta 1511 dzieci, w tym z pełnych obiadów - 1136 a z posiłku jednodaniowego - 375. W 6 placówkach zapewnia się uczniom wodę do picia, korzysta 451 uczniów.

Właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach stałych.

W 47 placówkach zapewniono właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej. Na dzień 31 grudnia 2023r. wszystkie skontrolowane placówki mają zapewnioną bieżącą ciepłą i zimną wodę przy punktach mycia rąk, standardy dostępności do urządzeń higieniczno-sanitarnych zachowane w 100%.

Zaopatrzenie w wodę i odprowadzenie ścieków.

Na 47 skontrolowanych placówek stałych: 3 placówki posiada własne ujęcie wody, 44 placówki posiada podłączenie wody z wodociągów gminnych lub miejskich. Brak podłączenia do sieci kanalizacyjnych w 20 placówkach. Placówki te posiadają zbiornik bezodpływowy (szambo) lub własną oczyszczalnię ścieków. 27 placówek posiada podłączenie do sieci kanalizacyjnej

Prowadzono monitoring bazy wypoczynku zimowego i letniego dla dzieci i młodzieży na terenie powiatu hrubieszowskiego w 2023 roku.

W bazie wypoczynku nie zgłoszono wypoczynku zimowego w formie w miejscu zamieszkania i w formie wyjazdowej. **Zgłoszono 1 wypoczynek letni w formie w miejscu zamieszkania.** W ramach nadzoru przeprowadzono kontrole przez pion HDiM i Sekcję HŻŻ, w trakcie których stwierdzono, że w obiekcie, w którym odbywał się wypoczynek letni dzieci i młodzieży zapewniono właściwe warunki sanitarnohigieniczne.

Współpracowano z instytucjami , organizacjami społecznymi, samorządami gmin itp.

Problemy występujące w placówkach oświatowo - wychowawczych:

- brak sal gimnastycznych,

- brak gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W większości szkół na terenie powiatu opieka lekarska sprawowana przez lekarza rodzinnego, opieka pielęgniarska sprawowana w formie zadaniowej w udostępnionych pomieszczeniach,
- dowóz uczniów do szkół odbywa się z kilku odległych miejscowości do jednej szkoły autobusem lub busem, co wydłuża czas pobytu uczniów w placówce. Uczniom dojeżdżającym zapewniono pobyt w tym czasie w świetlicy szkolnej lub wydzielonej sali pod nadzorem nauczyciela do chwili odjazdu.

Wnioski:

1. W wyniku prowadzonego postępowania administracyjnego, z roku na rok systematycznie następuje poprawa stanu sanitarnohigienicznego i technicznego w nadzorowanych placówkach nauczania i wychowania.
2. W dalszym ciągu w placówkach oświatowych jest brak gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej.
3. Brak nakładów finansowych przekazywanych przez organy jednostek nadrzędnych prowadzących placówki na realizację wydanych zaleceń.
4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego jest w dalszym ciągu nie wystarczająca.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STANOWISKA OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA W 2023 ROKU

W 2023 roku realizowano następujące programy edukacyjne w placówkach nauczania i wychowania:

1. „Czyste powietrze wokół nas”
2. „Nie pal przy mnie, proszę”
3. „Znajdź właściwe rozwiązanie”
4. „Wybierz Życie – Pierwszy Krok”
5. „Bieg po zdrowie”
6. „Znamię. Znam je”
7. „Podstępne WZW”
8. „ARS czyli jak dbać o miłość”
9. „Skąd się biorą produkty ekologiczne”
10. „Dzielne dzieciaki i ich sposoby na mikroby”
11. „Trzymaj Formę”

W związku z powyższym przeprowadzono wizytacje w 59 placówkach nauczania i wychowania realizujących programy edukacyjne.

„Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce” profilaktyka antytytoniowa. W ciągu całego roku prowadzony był monitoring przestrzegania zakazu palenia w szkołach, w placówkach użyteczności publicznej, podmiotach działalności leczniczej.

Prowadzono następujące akcje prozdrowotne:

W ramach obchodów Światowego Dnia AIDS oraz działań profilaktycznych HIV/AIDS zorganizowano **Punkty Informacyjno-edukacyjne** dla społeczności lokalnej (na Zielonym Rynku oraz sklepie ARS w Hrubieszowie). Informacje dotyczące anonimowego i bezpłatnego wykonania testu na HIV umieszczono na stronie PSSE, Facebook, przekazano do TV lokalnej. W ramach obchodów Europejskiego Tygodnia Testowania zorganizowano pokaz slajdów dla społecznością lokalnej w Hrubieszowskim Domu Kultury.

Materiały edukacyjne eksponowano na tablicach ogłoszeń oraz podczas akcji profilaktycznych prowadzonych dla społeczności lokalnej.

Informacje dotyczące kampanii społecznej pod hasłem „Jeden test, którego prawdopodobnie nie zleciłeś” oraz Europejskiego Tygodnia Testowania (ETT) w kierunku HIV i HCV przekazano drogą elektroniczną do placówek nauczania oraz samorządów lokalnych.

W 3 placówkach nauczania przeprowadzono spotkania profilaktyczne podczas których uczestnikom przedstawiono film edukacyjny dot. ww. tematyki.

„Światowy Dzień bez Tytoniu”

Przeprowadzono 4 pogadanki dla uczniów szkół podstawowych. Zorganizowano 2 Punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej przy Hrubieszowskim Domu Kultury oraz na placu przy Media Expert w Hrubieszowie, prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych.

Materiały edukacyjne przekazano do usług gastronomicznych oraz przedszkoli na terenie powiatu.

Opracowano i przekazano plansze do TV lokalnej, informację umieszczono na stronie Facebook PSSE Hrubieszów.

„Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”

Zorganizowano 1 Punkt informacyjno – edukacyjny w Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej „Centrum Zdrowia”, ul. Zamojska.

Przeprowadzono 8 spotkań profilaktycznych w placówkach nauczania oraz Środowiskowym Domu Samopomocy w Modryniu.

W siedzibie PSSE w miejscu dostępnym dla petentów i pracowników, na tablicach ogłoszeń, oraz na stronie Facebook umieszczono materiały edukacyjne dotyczące profilaktyki antytytoniowej.

Planszę informacyjną przekazano do TV lokalnej, HTKTV oraz zamieszczono na stronie BIP PSSE.

Materiały edukacyjne dotyczące ww. tematyki przekazano do: placówek nauczania, podmiotów działalności leczniczej, Środowiskowego Domu Samopomocy w Modryniu, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Hrubieszowie, przedszkola, Urzędów, Spółdzielni Mieszkaniowej.

„Bezpieczny i zdrowy wypoczynek letni”, „Bezpieczny i zdrowy wypoczynek zimowy”.

Edukacją objęto uczestników wypoczynku tematycznych spotkań (pogadanki) dotyczących: dopalaczy, higieny osobistej, profilaktyki zatruc pokarmowych, profilaktyki antytytoniowej,

profilaktyki chorób meningokokowych, odkleszczowych, profilaktyki grypy, pedikulozy, świerzb, bezpiecznych wakacji, zasad bezpieczeństwa podczas upałów oraz informacje związane z obecną sytuacją epidemiczną tj. higieny osobistej, jak skutecznie myć ręce, 6 kroków do naprawdę czystych rąk, prawidłowego postępowania podczas kaszlu i kichania. Uczestnikom przedstawiono prezentację Czyste ręce zdrowia więcej, Bezpieczne wakacje, W głębi lasu.

Do organizatorów wypoczynku wystosowano listy intencyjne z materiałami edukacyjnymi dotyczącymi bezpiecznego wypoczynku, dopalaczy, meningokoków, kleszczy, jak skutecznie myć ręce.

Podczas wypoczynku letniego i zimowego uczestnikom organizowano konkursy wiedzy, konkursy plastyczne dot. szkodliwości palenia tytoniu, „Co i dlaczego szkodzi zdrowiu”, Wiem jak dbać o zdrowie”, prowadzono pokazy jak prawidłowo myć ręce.

Materiały edukacyjne umieszczono na Facebook PSSE, eksponowano podczas akcji profilaktycznych, przekazano do zakładów pracy na terenie miasta.

„Światowy Dzień Zdrowia”

Materiały edukacyjne umieszczono w siedzibie PSSE w miejscu dostępnym dla petentów. Planszę informacją przekazano do TV lokalnej oraz umieszczono na strony Facebook PSSE. Zorganizowano 3 Punkt informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej w Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie, przy ul. Zamojskiej, Sklepie Kaufland w Hrubieszowie oraz na Deptaku Miejskim.

W 1 placówce nauczania przeprowadzono spotkanie profilaktyczne z uczniami dotyczące ww. tematyki.

Materiały edukacyjne wyeksponowano na tablicach ogłoszeń.

„Europejski Tydzień Szczepień”.

W siedzibie PSSE zorganizowano kącik edukacyjny dla pracowników i petentów. Materiały edukacyjne umieszczono na stronie Facebook PSSE oraz tablicach ogłoszeń w miejscowości.

Planszę informacyjną przekazano do TV Lokalnej. Zorganizowano 3 punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej. Działaniami informacyjnymi w tym zakresie objęto pracowników, petentów Przychodni Rejonowej

w Hrubieszowie, Hrubieszowskiego Domu Kultury oraz uczniów Zespołu Szkół Nr 1 w Hrubieszowie.

„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”

Materiały edukacyjne wyeksponowano w siedzibie PSSE w miejscu dostępnym dla petentów, na tablicach ogłoszeń oraz na stronie Facebook PSSE.

Planszę informacyjną przekazano do TV lokalnej, do podmiotów działalności leczniczej, urzędów, Ośrodka Pomocy Społecznej.

Zorganizowano 4 Punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej w 2 ośrodkach zdrowia w Werbkowicach, Hrubieszowskim Domu Kultury, sklepie ARS w Hrubieszowie.

Profilaktyka używania narkotyków w tym „Nowych narkotyków”.

Informację w tym zakresie umieszczono na stronie Facebook PSSE oraz w Telewizji Kablowej.

Materiały edukacyjne przekazano do placówek nauczania do wykorzystania w ramach działań prozdrowotnych w tym wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży.

Podczas organizowanych akcji profilaktycznych prowadzono rozmowy indywidualne z osobami zainteresowanymi ww. tematyką.

W placówkach nauczania prowadzono spotkania profilaktyczne – pogadanki, pokazy slajdów dotyczące ww. tematyki.

Profilaktyka zatruc grzybami.

W ramach profilaktyki zatruc grzybami pracownik uczestniczył w spotkaniach profilaktycznych podczas wypoczynku letniego dzieci i młodzieży, podczas których uczestnikom przedstawiono film edukacyjny dot. ww. tematyki.

Planszę informacyjną przekazano do TV Lokalnej, umieszczono na stronie Facebook PSSE. Materiały edukacyjne przesłano do organizatorów wypoczynku letniego dzieci i młodzieży.

Zorganizowano punkt informacyjno-edukacyjny w związku ze zbliżającym się sezonem grzybowym dla społeczności lokalnej, podczas której udzielano porad, prowadzono rozmowy indywidualne.

Prowadzono dystrybucję materiałów edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych

Profilaktyka chorób pasożytniczych- kleszcze, wszawica.

Materiały edukacyjne przekazano do placówek nauczania i wychowania.

Prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych podczas akcji profilaktycznych organizowanych dla społeczności lokalnej.

Materiały zamieszczono na stronie Facebook PSSE.

Akcja Sprzątanie Świata.

W placówkach nauczania i wychowania uczestniczono w Akcji Sprzątanie Świata.

Akcja dla Kobiet.

Zorganizowano spotkanie profilaktyczne przy współpracy ze Stowarzyszeniem Amazonek w Hrubieszowie oraz Samodzielnym Publicznym Zespołem Opieki Zdrowotnej w Hrubieszowie dla pracowników PSSE oraz przedstawicieli Starostwa Powiatowego w Hrubieszowie pod hasłem „Weź Życie w Swoje Ręce, badaj się”, oraz przeprowadzono akcję profilaktyczną na ulicach miasta pod tym samym hasłem zachęcającą Kobiety oraz Mężczyzn do badań.

12. Inne działania lokalne.

Kampanie edukacyjne:

Wirtualny świat realnych zagrożeń, Napoje energetyczne, Promieniowanie UV.

W ramach akcji w placówkach nauczania i wychowania, w placówkach wypoczynku dzieci i młodzieży prowadzono pogadanki, emisje filmów edukacyjnych.

Podczas akcji prozdrowotnych organizowanych dla społeczności lokalnej eksponowano materiały edukacyjne dotyczące dot. ww. tematyki.

Kampania edukacyjna „Wybieraj bezpieczną żywność”

Zorganizowano spotkania profilaktyczne dla osób w wieku od 25 do 45 r. życia w placówkach nauczania, gminnych ośrodkach kultury, młynie, podmiotach działalności leczniczej, Centrum Integracji Społecznej oraz punkty informacyjno – edukacyjne dla społeczności lokalnej dotyczące Kampanii.

W Hrubieszowskim Domu Kultury przed emisją filmów przedstawiono prezentacje multimedialne dotyczące Kampanii.

Podczas akcji prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych osobom zainteresowanym.

Działania lokalne sezonowe w 2023 r.

Promocja szczepień ochronnych

Materiały edukacyjne dot. w/w tematyki przekazywano na bieżąco do TV Lokalnej w celu emisji dla ogółu społeczeństwa.

Zorganizowano 6 punktów informacyjno-edukacyjnych w ramach Akcji # Szczepimy się dla społeczności lokalnej, na Deptaku w Hrubieszowie, w Przychodni Podstawowej Opieki Zdrowotnej Centrum Zdrowia, Drogerii „Hebe”, Sklepie Kaufland, Sklepie ARS, prowadzono rozmowy indywidualne, rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dotyczące ww. tematyki.

Działania skierowane były również dla uchodźców z Ukrainy.

Profilaktyka grypy.

W placówkach nauczania i wychowania prowadzono pogadanki, pokaz prawidłowego mycia rąk, konkursy plastyczne, zabawy ruchowe przy akompaniamencie muzyki do piosenki „Znikaj wirusie” „Czyste ręce zdrowia więcej”.

Materiały edukacyjne umieszczono na stronie Facebook PSSE.

Materiały edukacyjne przekazano do podmiotów działalności leczniczej.

Współpraca przy realizacji zadań.

Realizując działania prozdrowotne współpracowano z władzami administracji państwowej i jednostek samorządowych, z kierownikami i pracownikami podmiotów działalności leczniczej z dyrekcją i szkolnymi koordynatorami programów edukacyjnych w placówkach nauczania i wychowania, z właścicielami TV lokalnej, z dyrektorami domów kultury, Hrubieszowskim Domem Kultury, Gminnymi Ośrodkami Kultury, samorządami lokalnymi, właścicielami restauracji, barów, salonów kosmetycznych, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym, Środowiskowym Domem Samopomocy w Modryniu, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Hrubieszowie.

Akcje i spotkania profilaktyczne.

Uczestniczono w spotkaniach profilaktycznych w placówkach nauczania i wychowania oraz w akcjach profilaktycznych, zabawach sportowych organizowanych podczas wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży. Podczas spotkań i akcji profilaktycznych eksponowano i prowadzono rozdawnictwo materiałów edukacyjnych dotyczących: chorób pasożytniczych,

profilaktyki antytytoniowej, profilaktyki HIV/AIDS, wszawicy, grypy, dopalaczy, cyberuzależnień, szczepień ochronnych oraz szczepień zgodnie z kalendarzem szczepień, zdrowia psychicznego i depresji, zasad zdrowego żywienia, bezpiecznego wypoczynku dzieci i młodzieży, bezpiecznego grzybobrania oraz ulotki dotyczące higieny w tym higieny mycia rąk.

PODSUMOWANIE

Bardzo istotny wpływ na realizację zadań Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Hrubieszowie ma współpraca z innymi inspekcjami i służbami: Powiatowy Lekarz Weterynarii, Komenda Powiatowa Policji, WIOŚ, Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego, SPZOZ Hrubieszów, Wojewódzki Ośrodek Medycyny Pracy w Lublinie, Instytut Medycyny Pracy w Łodzi, z przedsiębiorstwami wodociągowymi oraz władzami samorządowymi: Starostwo Powiatowe, Urząd Miasta, Urzędy Gmin.

Podsumowując, należy stwierdzić, że stan sanitarny powiatu za 2023 r. należy ocenić jako dobry.

Prowadzony monitoring i nadzór sanitarno-epidemiologiczny zapewniają podejmowanie działań adekwatnych do aktualnej sytuacji, potrzeb i zagrożeń.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Hrubieszowie
mgr Ewa Krasnopolska**

